

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G430V01301	Lingua de signos española I	1c	6
V01G430V01302	Lingua de signos española II	2c	6
V01G430V01303	O galego e a súa variación sociodialectal	1c	6
V01G430V01304	Galego: Os sons da lingua	1c	6
V01G430V01305	Literatura galega medieval: Cantigas e prosa	1c	6
V01G430V01306	O rexurdir da literatura galega	1c	6
V01G430V01307	Irmandades, Nós e vangardas na literatura galega	2c	6
V01G430V01308	A construción do relato da modernidade: A narrativa galega	2c	9
V01G430V01309	Galego: Relacións sintácticas e construción do texto	2c	9
V01G430V01310	Lexicografía, semántica e ontoloxías do español	1c	6
V01G430V01311	Oralidade, textos e contextos na España medieval	1c	6
V01G430V01312	Tradición clásica e modernidade creadora I	1c	6
V01G430V01313	Gramática do español: Da oración ao discurso	1c	6
V01G430V01314	Gramática do español: Da palabra ao significado	2c	6

V01G430V01315	Fonética e fonoloxía do español e as tecnoloxías da fala	2c	6
V01G430V01316	Tradición clásica e modernidade creadora II	2c	6
V01G430V01317	O canon literario	2c	6
V01G430V01701	Humanidades dixitais e literatura en lingua española	1c	6
V01G430V01702	Humanidades dixitais e crítica literaria	2c	6
V01G430V01703	Literatura galega en novos formatos	1c	6
V01G430V01704	Galego estándar: Aplicacións profesionais no mundo dixital	1c	6
V01G430V01705	Introdución á lingua latina	2c	6
V01G430V01706	Seminario de lingüística aplicada: Desafíos actuais no estudo da linguaxe e as linguas	1c	6
V01G430V01707	Asesoría lingüística e textos multimodais en español	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua de signos española I				
Materia	Lingua de signos española I			
Código	V01G430V01301			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Outros			
Departamento				
Coordinador/a	Cabeza Pereiro, María del Carmen			
Profesorado	Cabeza Pereiro, María del Carmen			
Correo-e	cabeza@uvigo.es			
Web	http://https://www.uvigo.gal/es/universidad/administracion-personal/pdi/maria-carmen-cabeza-pereiro			
Descrición xeral	Contidos lingüísticos e culturais segundo o intervalo de nivel A1 do MCER. Características das variantes do estado español da LSE con especial incidencia na variante da LSE de Galicia.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.
C15	Coñecer os fundamentos léxicos e gramaticais da lingua signada de Galicia, desenvolver a súa conciencia lingüística e a súa comprensión socio-cultural para aplicarlos á comunicación entre as tres linguas de Galicia.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Ter coñecementos xerais das linguas signadas e da modalidade visuoxestual das linguas do mundo	B6	C15	
Ter coñecementos básicos da lingua de signos do estado español (LSE) desde unha perspectiva lingüística, comunicativa e intercultural	B6	C15	D1
Dominar a LSE segundo o nivel A1 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas (MCERL).	B6	C15	
Saber empregar a Signo Escritura (SW) como ferramenta de reflexión lingüística	A5	B6	C15
Desenvolver a capacidade de contrastar aspectos a) léxicos, fraseolóxicos e gramaticais e b) culturais e interculturais da LSE coas linguas orais de uso	A5	B5	C15
		B6	

Contidos

Tema	
1. Cuestións clave sobre a LSE	1. Presentarse, saudar e pedir informacións ☐ Nomes propios. O número. O adxectivo
2. O signo e os seus compoñentes	2. Expresar opinións, actitudes e coñecementos ☐ Deícticos e posesivos
3. Fundamentos da gramática da LSE	3. Expresar gustos, desexos e sentimentos ☐ Cuantificadores e interrogativos
4. Fundamentos do léxico da LSE	4. Influír na persoa interlocutora ☐ O verbo e a oración
5. A escritura das linguas de signos	5. Relacionarse socialmente ☐ Conectores e adverbios

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	21	0	21
Resolución de problemas de forma autónoma	0	16	16

Resolución de problemas	28	32	60
Presentación	2	20	22
Exame oral	0	5	5
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	25	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Presentación da materia. Explicación do desenvolvemento das clases e da avaliación.
Lección maxistral	Sesións de introdución de contidos ou de destrezas.
Resolución de problemas de forma autónoma	O estudiantado deberá reflexionar e propoñer solucións sobre temas relacionados coas clases maxistras
Resolución de problemas	Exercitación de destrezas de comprensión e expresión en LSE.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a clase dun tema sobre contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Presentación	O profesorado da materia supervisará o desenvolvemento das presentacións, así como todas as cuestións académicas que requiran unha atención personalizada.
--------------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Exercitación na aula de destrezas de comprensión e expresión en LSE.	20	A5	B5 B6	C15	D1
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a clase dun tema sobre contidos da materia	15	A5	B5 B6	C15	D1
Exame oral	Exame sobre competencias de comprensión e expresión en LSE.	40	A5	B5 B6	C15	D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre coñecementos da parte teórica.	25	A5	B5 B6	C15	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

O procedemento ordinario de avaliación é a **avaliación continua**. Dada a natureza práctica da materia recoméndase encarecidamente a asistencia regular ás clases.

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

A nota final calcularase a partir das notas parciais obtidas en cada ítem de cualificación, aplicando as porcentaxes de puntuación especificadas no apartado anterior. Para aprobar é preciso obter unha media ponderada igual ou superior a 5 e unha nota mínima de 5 no exame de competencias de comprensión e expresión en LSE.

O alumnado que non consiga superar a materia na primeira edición das actas será avaliado na segunda edición mediante un exame baseado nos contidos ou destrezas suspensos da materia.

Todas as probas cualificaranse tendo en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística e o seu rigor académico.

O alumnado avaliado por este sistema non poderá presentarse ao exame correspondente á avaliación única, e a súa cualificación na primeira edición de actas corresponderá ao cómputo das notas obtidas durante o curso.

Do alumnado que segue o proceso de avaliación continua espérase que participe de maneira activa no desenvolvemento do curso. É responsabilidade do alumnado facer un seguimento da materia nas clases ou a través de MooVi e estar ao tanto das datas de realización e entrega das tarefas e exercicios.

Excepcionalmente, haberá unha modalidade de avaliación única na primeira edición de actas para aquelas/es estudantes que por motivos xustificadas non poidan facer un seguimento regular da materia. Esta situación deberá ser comunicada argumentadamente á profesora coordinadora da materia ao comezo do cuadrimestre (nas dúas primeiras semanas de clase). A avaliación constará dun exame práctico de destrezas en LSE que constituirá o 75% da cualificación final e un exame teórico que contará nun 25%. Este exame terá lugar despois do período de docencia, na data oficial aprobada pola

Xunta de Facultade. A escolla desta opción en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás aulas sempre que sexa posíbel. O alumnado que siga esta modalidade de avaliación será responsábel de manter un contacto continuado coa materia a través de MooVi.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

Tanto na avaliación única coma na continua, na segunda edición de actas a avaliación levarase a cabo mediante un exame baseado nos contidos e destrezas suspensos da materia. Este exame constará dunha parte práctica e unha teórica. A primeira contará nun 75% e a segunda nun 25% da porcentaxe total da cualificación.

Este exame terá lugar na data oficial aprobada pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cabeza Pereiro, María del Carmen, **Fundamentos de las lenguas de signos**, 978-84-9171-499-6, Síntesis, 2020

Báez, Inmaculada; Cabeza, Carmen; Francisco Eijo & Ana M. Fernández, **Defiéndete en LSE, lengua de signos española**, 978-84-667-8424-5, Anaya, 2008

Fundación CNSE, **Lengua de signos española para dummies**, 9788432905049, Centro Libros PAPF, SLU,

Fundación CNSE, **Signar A1: material para la enseñanza y aprendizaje de la lengua de signos española adaptado al Marco Común Europeo de Referencia de las Lenguas (MCER)**, 978-84-95962-42-3, 2ª, Fundación CNSE, 2020

Herrero Blanco, Ángel L., **Gramática didáctica de lengua de signos española, LSE**, 978-84-675-9809-4, SM, 2009

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Nesta materia se parte dun nivel cero de LSE, polo que non é necesario ter coñecementos previos. Recoméndase encarecidamente a asistencia ás clases, a participación activa nas mesmas e o traballo regular, así como o uso dos recursos da biblioteca. Tamén se debe ter en conta:

1. A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
2. É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MooVi e de estar ao tanto das datas nas que teñen lugar as distintas probas de avaliación. A modalidade de avaliación "resolución de problemas" farase na aula.
3. O alumnado visitante en programas de intercambio con universidades estranxeiras non precisa coñecementos previos de LSE pero deberá ter en conta que a parte teórica se impartirá en galego.
4. Ademais dos contidos e pertinencia dos exercicios e exame escrito, valorarase a corrección lingüística dos mesmos. Ao final desta materia espérase alcanzar o nivel A1.1. en LSE.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua de signos española II				
Materia	Lingua de signos española II			
Código	V01G430V01302			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Soneira, Ana María			
Profesorado	Fernández Soneira, Ana María			
Correo-e	anafe@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Nesta materia propoñémonos ampliar os coñecementos sobre as linguas visoxestuais e afondar na descrición da lingua de signos española (LSE) desde as perspectivas lingüística, comunicativa e intercultural.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C13	Capacidade para comunicarse nas linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais coas/os falantes das devanditas linguas, desenvolvendo as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas, e mostrando actitudes de tolerancia.
C15	Coñecer os fundamentos léxicos e gramaticais da lingua signada de Galicia, desenvolver a súa conciencia lingüística e a súa comprensión socio-cultural para aplicarlos á comunicación entre as tres linguas de Galicia.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ampliar os coñecementos sobre as linguas visogestuales e da lingua de signos do estado español (LSE) desde as perspectivas lingüística, comunicativa e intercultural.	A5 B6 C13 D1 C15
Dominar a LSE segundo o nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas (MCERL).	A4 B9 C13 D1 C15
Ampliar a aprendizaxe do Signo Escritura (SW) como ferramenta de reflexión lingüística.	A5 B2 C13 D1 B6
Ampliar a aprendizaxe nociónal de gramática contrastiva básica das linguas signadas e as linguas orais de uso.	A2 B2 C15 D1
Desenvolver a capacidade de contrastar as linguas signadas coas linguas orais de uso en a) aspectos léxicos, fraseolóxicos e gramaticais e b) aspectos culturais e interculturais.	A2 B2 C13 D1 A4 B6 C15 A5

Contidos	
Tema	
1. A LSE dende unha perspectiva lingüística, comunicativa e intercultural.	1.1. Características das variantes das linguas visoxestuais do mundo. 1.2. Características contrastivas entre as linguas signadas e as linguas orais en a) aspectos léxicos, fraseolóxicos e gramaticais y b) aspectos culturais e interculturais.

2. A gramática da LSE	2.1 A formación dos signos 2.1.1. Regras morfofonolóxicas e restricións fonéticas 2.1.2. Signos léxicos establecidos e elementos productivos para a formación de (novos) signos. 2.2. O sistema verbal da LSE. 2.3. Os clasificadores
3. O léxico da LSE	2.1. Variación lingüística 2.2. Procesos de estandarización
4. La LSE según el nivel A2 del Marco Común Europeo de Referencia de las Lenguas (MCERL).	4.1. Competencia lingüística 4.1.1. Tipos de oraciones: enunciativas, interrogativas, exclamativas... 4.1.2. La concordancia verbal 4.1.3. Elaboración de de discursos sencillos 4.2. Competencia sociolingüística 4.2.1. Registros lingüísticos: formal, informal, coloquial 4.2.2. ¿Cómo nos dirigimos a una persona sorda?, ¿Que elementos contextuales son importantes en una comunicación signada? 4.3. Competencia pragmática 4.3.1. Signación de textos cotidianos breves: nos presentamos, nos describimos, hablamos de sentimientos, interpretamos el sentido de un texto... 4.4. Uso comunicativo 4.4.1. Presentaciones: la familia, las enumeraciones, los pronombres. 4.4.2. Descripciones: signos descriptivos, clasificadores. 4.4.3. Acciones cotidianas: verbos. 4.4.4. Textos discursivos: preguntas, peticiones, deseos, opiniones.
5. A escrita das linguas de signos: sistemas de notación e de reflexión lingüística	5.1. Os sistemas de glosas 5.2. Afondamento na Signoescritura

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	16	32
Resolución de problemas	3	3	6
Prácticas con apoio das TIC	3	0	3
Traballo tutelado	20	20	40
Resolución de problemas de forma autónoma	0	40	40
Presentación	10	9	19
Autoavaliación	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nestas aulas abordaranse, de xeito teórico-práctico, contidos vencellados ao nivel A2 do MCERL, referidos ás características gramaticais, sociolingüísticas e culturais da LSE e das súas variantes, con especial incidencia na variante da LSE de Galicia
Resolución de problemas	Preguntas sobre os contidos da materia e debate sobre os mesmos na aula.
Prácticas con apoio das TIC	Traballo con dicionarios e corpus lingüísticos
Traballo tutelado	Prácticas comunicativas signadas. Elaboración de discursos sinxelos e comprensión de mostras signadas breves
Resolución de problemas de forma autónoma	Análise de mostras signadas: discurso formal, cancións, contos...
Presentación	Prácticas signadas grupais e individuais: presnetacións, intercambio de información, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías para aclarar dúbidas sobre os contidos da materia ou as probas de avaliación.
Traballo tutelado	Titorías para perfilar os traballos de comunicación signada requeridos.
Presentación	Estas horas adicaranse a resolver dúbidas sobre as interaccións signadas que os alumnos deben levar a cabo diante dos / cos seus compañeiros
Probas	Descrición
Autoavaliación	Estas horas adicaranse a traballar co alumnado a estrutura do seu PEL

Avaliación						
	Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Elaboración e análise dun repertorio de signos seguindo premisas fonolóxicas, morfolóxicas, sintácticas e léxicas	20	A4	B2	C15	
Prácticas con apoio das TIC	1. Lectura e escritura de signos en Signoescritura (co apoio do editor Delegs) 2. Búsqueda e análise de signos estándar e variantes en dicionarios de LSE (Spread the sign, DILSE)	20	A5	B2 B9	C15	D1
Traballo tutelado	Comprensión de textos signados: tipoloxía, rexistro, contidos	20	A2 A5	B9	C13 C15	D1
Presentación	Realización dunha presentación completa : datos persoais, descrición, familia, formación e ocio.	20	A2 A4 A5	B9	C13 C15	D1
Autoavaliación	PEL Biografía: As nosas experiencias coa lingua. ¿Cómo estou aprendendo? ¿Cómo valoro os coñecementos adquiridos? Dossier: ¿Que son quen de facer en LSE? Selección de traballos feitos ao longo do curso. Pasaporte: Resumo das actividades feitas no curso Autoavaliación: ¿que aprendín a facer en lingua de signos?	20	A2 A4 A5	B6 B9	C13 C15	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. AVALIACIÓN CONTINUA

O alumnado ten que seguir a dinámica da materia para poder acollerse a esta modalidade, polo que é obrigatoria a asistencia ás clases prácticas. Ademais, para poder ser calificado nesta modalidade, haberá que entregar ou realizar todas as probas nas datas indicadas

A avaliación consistirá na realización dos traballos estipulados polos docentes e seguirán as seguintes premisas:

PEL: autoavaliación da aprendizaxe, reflexión sobre o proceso formativo e sobre as estratexias empregadas para que a aprendizaxe teña éxito, pero tamén para fomentar a conciencia lingüística e o respecto cara a diversidade.

EXPRESIÓN SIGNADA: capacidade para facer unha presentación breve e fluida, con corrección gramatical, cunha boa articulación dos parámetros formativos dos signos, con cohesión e con interacción co resto do alumnado

COMPRESIÓN DE TEXTOS SIGNADOS: capacidade para identificar as ideas principais dos textos e formarse unha idea do contido principal do texto.

ANÁLISE DA LSE: comprensión dos rasgos lingüísticos básicos da LSE e capacidade para analizar os diferentes compoñentes da estrutura lingüística dunha lingua signada

AVISO: A DETECCIÓN DE PLAXIO NALGÚN DOS TRABALLOS PROPOSTOS SUPORÁ A PERDA DO DEREITO Á AVALIACIÓN CONTINUA.

2. AVALIACIÓN GLOBAL

Os alumnos que non fagan avaliación continua farán unha proba final que valerá o 100% da nota, que se realizará nas datas oficiais establecidas polo centro.

Nesta proba haberá unha parte teórica e unha parte práctica que abrague tanto exercicios de comprensión coma de expresión signada e de análise gramatical, semellantes aos desenvolvidos nas aulas da materia.

Avaliarase a competencia signada, comprensión e expresión (60%), a aprendizaxe de contidos (20%) e a aplicación dos coñecementos na análise da lingua (20%)

SEGUNDA OPORTUNIDADE

Na convocatoria de xullo farase unha proba final que valerá o 100% da calificación.

Nesta proba haberá unha parte teórica e unha parte práctica que abrague tanto exercicios de comprensión coma de expresión signada e de análise gramatical, semellantes aos desenvolvidos nas aulas da materia.

Avaliarase a competencia signada, comprensión e expresión (60%), a aprendizaxe de contidos (20%) e a aplicación dos coñecementos na análise da lingua (20%).

A proba realizarase en data oficial establecida polo centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Herrero Blanco, Ángel, **Gramática didáctica de la lengua de signos española**, 8467598093, 1, SM, 2009

Vera, F., **Las lenguas signadas como objeto de estudio lingüístico**, ISSN 2695-4133, 2, CNLSE, 2020

Bibliografía Complementaria

Báez Montero, I. y Bao Fente, M, **La LSE en el Portfolio Europeo de las Lenguas: una herramienta integradora en la escuela primaria**, CNLSE, 2013

Baker, Anne et al., **The Linguistics os Sign Languages. An Introduction**, <https://doi.org/10.1075/z.199>, 1, John Benjamins, 2016

Cabeza Pereiro, C, **Fundamentos de las lenguas de signos**, 978-84-9171-499-6, Síntesis, 2020

CNLSE, **DILSE: Diccionario de la Lengua de Signos Española**, CNLSE, 2019

Fernández Soneira, A., **La cantidad a manos llenas. La expresión de la cuantificación en la lengua de signos española**, M-48491-2008, 1, Fundación CNSE, 2008

Jarque, M. J., **Las lenguas de signos: su estudio científico y reconocimiento legal.**, Universitat de Barcelona, 2012

Marrero Aguiar, V. & Ruiz Palacios, P., **El medio del lenguaje**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2009

Morales López, E., **La lengua de signos como vehículo de comunicación y de capital simbólico**, Universitat de Barcelona, 2008

Müller de Quadros, R. & Rathmann, C., **Sign Language Standardization.**, Cambridge University Press, 2021

Parkhurst, S. & D. Parkhurst, **SignoEscritura. Un sistema completo para escribir y leer las lenguas de signos**, Deaf Action Committee for Sign Writing, 2007

Pfau, Roland et al. (eds.), **Sign language: an international handbook**, doi.org/10.1515/9783110261325, 1, De Gruyter, 2002

VVAA, **Spread the sign**, European Sign Language Center, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua de signos española I/V01G430V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS**O galego e a súa variación sociodialectal**

Materia	O galego e a súa variación sociodialectal			
Código	V01G430V01303			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Costas González, Xosé Henrique			
Profesorado	Costas González, Xosé Henrique			
Correo-e	xcostas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Estudo das variedades xeográficas (diatópicas) e sociais (diatráticas e diafásicas) da lingua galega.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.			
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.			
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.			
C9	Coñecemento da historia, a variación e a situación sociolingüística da lingua galega/española que conleve a comprensión e o respecto polas diferenzas lingüísticas e culturais das distintas comunidades de falantes.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
C12	Coñecemento e comprensión da historia dos países das linguas do grao que axude a entender as diferenzas culturais e enmárqueas na súa devir histórico.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as principais áreas geolectales do galego, con especial atención ás falas do galego exterior ás fronteiras administrativas	A1 A3	B6 B9	C6 C7 C9 C11	D1 D2
Asociar os fenómenos da variación geolectal aos coñecementos de diacronía do galego.	A1 A3	B3 B9	C6 C7 C9 C11	D1 D2

Analizar exemplos de gravacións orais e textos dialectales interpretándoos de acordo cos coñecementos adquiridos.	A1 A3	B3 B6 B9	C6 C7 C9 C11	D1 D2
Identificar e interpretar os principais rexistros e niveis do galego actual.	A1 A2 A3	B3 B6 B9	C6 C7 C9 C11	D1 D2
Recoñecer as novas categorizacións de falantes, desde a perspectiva da normalización e normativización do idioma galego.	A1 A2 A3	B6 B9	C6 C7 C9 C11 C12	D1 D2
Aproveitar o aprendido para aplicalo a outras disciplinas como a planificación lingüística, a didáctica da lingua, a rehabilitación onomástica, a linguaxe publicitaria etc.	A1 A2 A3 A5	B3 B6 B9	C6 C7 C9 C11 C12	D1 D2

Contidos

Tema	
1. Variación diatópica ou xeográfica	1.- Bloques e áreas lingüísticas do galego 1.1. Principais fenómenos dialectais 2.- O galego exterior
2. A situación sociolingüística antes de 1983	2. Tentativas de formación do galego culto 2.1. Lexislación lingüística 2.2. Normativas
3. A situación sociolingüística desde 1983	3. Lexislación lingüística 3.1. Ensino 3.2. Administración 3.3. Medios 3.4. Outros eidos
4. Variación diafásica e diastrática	4.1. O modelo de galego culto 4.2. Galego urbano vs. galego popular rural 4.3. Neofalantismo e refalantismo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	16	41	57
Actividades introdutorias	4	0	4
Resolución de problemas	8	16	24
Lección maxistral	20	6	26
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	35	39

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O/a alumno/a escollerá un aspecto do temario para facer un traballo obrigatorio que entregará a final de curso e, se quere, tamén un voluntario que deberá entregar a mediados de curso.
Actividades introdutorias	O primeiro día realizarase un percorrido explicativo polos eixes temáticos, metodoloxías e bibliografía da materia. Entregarase o cronograma. Os discentes coñecerán os temas sobre os que poderán realizar os traballos escritos de curso. Darase unha breve panorámica xeográfica (para a variación diatópica) e histórica contemporánea (para a variación diafásica e diafásica).
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios ou comentarios relacionados cos contidos da materia. Serán complementarios á lección maxistral.
Lección maxistral	O docente exporá os contidos da materia, bases teóricas relacionadas con elas, directrices, explicacións e comentarios para a realización de exercicios prácticos etc. Aconséllase levar ao día os contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Traballo tutelado	O/a alumno/a entregará a final de curso un traballo sobre algún aspecto do temario. Cada 15 días o alumno informará o profesor dos avances no traballo. Así mesmo, poderá entregar un traballo voluntario a maiores.	35	A1 A2 A3 A5	B3 B6 B9	C6 C7 C9 C11 C12	D1 D2
Resolución de problemas	Durante as aulas realizaranse numerosos exercicios de audicións e comentarios dialectais e diastráticos que se resolverán nas aulas e serán puntuados.	30	A1 A2 A3 A5	B3 B6 B9	C6 C7 C9 C11 C12	D1 D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame consistirá en dúas preguntas teóricas sobre o temario exposto na clase e dúas preguntas prácticas con resolución de exercicios semellantes aos vistos na clase.	35	A1 A2 A3 A5	B3 B6 B9	C6 C7 C9 C11 C12	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será mixta: continua por medio de exercicios e seguimento dos traballos, e única por medio dun exame final de toda a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Álvarez Blanco, R.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X. (eds.), **Dialectoloxía e Léxico**, Consello da Cultura Galega, 2002

Álvarez Blanco, R.; Dubert García, F.; Sousa Fernández, X. (eds.), **Lingua e Territorio**, CCG, 2006

Costas González, X.H., **O valego. As falas de orixe galega do Val do Ellas**, Xerais, 2013

Costas González, X.H., **A lingua galega no Eo-Navia, Bierzo Occidental, As Portelas e Calabor e Val do Ellas**, Real Academia Galega, 2011

Fernández Rei, F., **Dialectoloxía da Lingua Galega**, Xerais, 2003 (3ª)

Fernández Rei, F.; Álvarez Blanco, R.; González González, M., **Atlas Lingüístico Galego**, ILG-Barrié de la Maza, 1999--

Mariño Paz, R., **Historia da Lingua Galega**, Sotelo Blanco, 1999

Monteagudo Romero, H., **Historia social da lingua galega. Idioma, sociedade e cultura.**, Galaxia, 1999

Rodríguez Guerra, A. (coord.), **Lingüística histórica e dialectoloxía**, Universidade de Vigo, 2016

Na aula íranse fornecendo outras referencias bibliográficas máis concretas para cada un dos temas.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Galego estándar: Aplicacións profesionais no mundo dixital/V01G430V01704

Galego: Os sons da lingua/V01G430V01304

DATOS IDENTIFICATIVOS**Galego: Os sons da lingua**

Materia	Galego: Os sons da lingua			
Código	V01G430V01304			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://fft.uvigo.es/es/docencia/profesorado/xose-antonio-fernandez-salgado/			
Descrición xeral	Pártese da delimitación e caracterización das disciplinas que estudan os sons e da súa representación, e abórdase logo a descrición do sistema vocálico galego, tónico e átono, o sistema consonántico e a sílaba, ditongos e hiatos, para rematar no nivel suprasegmental con todo o referido á prosodia. Dedicase especial atención á mellora da fonética e da prosodia do alumnado, alí onde son máis apreciadas as interferencias do castelán, coa proposta de actividades de carácter oral. Tamén se atende ó modelo fónico estándar e a procesos concretos de variación e cambio fonéticos que se dan no galego, xa sexa por razóns xeográficas, sociais ou situacionais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B4	Capacidade de comunicación oral e escrita en español, galego e en outras dous linguas do ámbito europeo.
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Capacidade para desenvolver un proceso de comunicación sólido, responsable e ético.
C10	Coñecemento da norma e o uso discursivo das linguas do grao e capacidade para aplicar de maneira crítica eses coñecementos na actividade profesional.
C13	Capacidade para comunicarse nas linguas de estudo no grao, en diferentes contextos sociais, profesionais e culturais coas/os falantes das devanditas linguas, desenvolvendo as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas, e mostrando actitudes de tolerancia.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Delimitar as disciplinas fonética e fonolóxica e coñecer a súa aplicación en distintos campos e actividades.	A2 B2 A5 B7 B9

Describir os sistemas vocálico e consonántico do galego, aplicando os conceptos, técnicas e métodos propios da análise fónica, así como transmitir o seu resultado tanto oralmente como por escrito.	A1 A4	B1 B2 B4 B7 B10	C13	D2
Revisar e dominar os trazos fónicos e prosódicos máis caracterizadores do galego tradicional e contrastalos co doutras variedades e/ou linguas próximas.	A4	B2 B4 B6 B8 B10	C10	D1 D2
Analizar procesos concretos de variación e cambios fónicos que se dan no galego, xa sexa por razóns xeográficas, sociais ou contextuais.	A1	B1 B6 B7 B8 B10	C10 C13	D1 D2
Valorar as principais fontes bibliográficas, dixitais ou non, para o estudo da fonética e prosodia do galego oral.	A1 A5	B9	C10 C13	

Contidos

Tema	
Sons, fonemas e grafías, e a súa representación en galego	-Análise dos sons: fonética e fonoloxía. Fonética articulatória, acústica e perceptiva. -O aparello fonador e a produción dos sons. Descrición articulatória. Transcrición dos sons: os alfabetos fonéticos. -O sistema fonolóxico: delimitación e descrición dos sons funcionais do galego. -Os laboratorios de fonética e a súa aplicación.
Os modelos fónicos do galego	-Galego tradicional vs. novas variedades urbanas do galego. O estándar fónico. -Materiais para o estudo e definición dun modelo fónico do galego: dicionarios de pronuncia, atlas lingüísticos, corpus orais, programas de radio e TV, conversores de texto voz etc.
O sistema vocálico	-Unidades fonolóxicas e a súas realizacións nas posicións tónica e átona. -Principais fenómenos e procesos de variación das vogais (modificación, supresión e adición).
O sistema consonántico	-Unidades fonolóxicas e as súas realizacións. -Principais fenómenos de variación nas oclusivas (grupos cultos, gheada), sibilantes (seseo, rotacismo, aspiración, despalatalización, palatalización), nasais (a nasal velar), laterais (deslateralización, velarización) e vibrantes (metáteses).
A sílaba. Ditongos e hiatos.	-Concepto, estrutura e tipos de sílaba máis frecuentes en galego. -Ditongos, tritongos e hiatos. Definición e caracterización.
A prosodia do galego	-Fonética sintáctica: encontros dos sons na cadea fónica. Principais fenómenos: elisións, contraccións, epénteses, coarticulacións. -Os patróns melódicos das distintas variedades do galego.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	19	22	41
Resolución de problemas	25	40	65
Actividades introdutorias	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame oral	2	4	6
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Son as horas que o docente dedica a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios, comentarios e transcricións fonéticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado traia previamente traballado ese material. As exposicións do profesor serán subidas maioritariamente á plataforma de ensino virtual MOOVI.

Resolución de problemas	O docente proporá actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados con contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase especial atención á transcripción e comentario fonéticos de textos de diferente tipo e rexistro así como á práctica fónica. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. O profesor dará indicación daqueles que son avaliábles. Estas actividades estarán dispoñibles no MOOVI.
Actividades introductorias	Son actividades e explicacións que se realizan o primeiro día da clase, encamiñadas a expoñer os obxectivos e presentar os contidos e principais tarefas do curso así como a bibliografía da materia. Especificamente pídesse ó alumnado a familiarización o antes posible cos símbolos fonéticos do AFI, dos cales se reparte material de estudo ese día.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Existe a posibilidade da gravación en vídeo das clases maxistras, e tamén das prácticas, a través do Campus remoto.
Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de traballos, actividades ou comentarios dos erros cometidos nas prácticas que se manden entregar como parte da avaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valórase a asistencia ás clases maxistras, sempre que a presencialidade sexa máis do 80%, así como a participación activa nelas con intervencións e comentarios.	5	A1 B1 C13 D2 A5 B8 B9
Resolución de problemas	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliábles. Especificamente, o alumnado deberá entregar nas datas indicadas a transcripción fonética estreita de 4 textos propostos polo docente e, obrigatoriamente, o resumo crítico de tres artigos (antes do último día de clase) que se indicarán na bibliografía que se comentará o primeiro día de clase. Un deses artigos deberá ser exposto oralmente na aula, que se evaluará xunto ó "Exame oral". Tamén se valorará a participación activa na resolución das outras actividades.	30	A2 B2 C10 D1 A4 B4 D2 B6 B7 B9
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba escrita de resposta curta a mediados do cuadrimestre sobre os contidos teórico-prácticos da primeira parte da materia. Haberá que aprobar este exame para superar a materia.	15	A1 B1 C10 D2 A2 B7
Exame oral	Constará de dúas partes. 1) Proba oral na que, a partir dun exame guía que facilitará o profesor, o alumnado terá que demostrar o dominio articulatorio e perceptivo dos sons do galego. 2) Exposición oral (8-10 minutos) do contido dun artigo da bibliografía da materia, na que se avalía a soltura de exposición en lingua galega, a corrección gramatical e léxica e, especialmente, o dominio dos trazos fónicos e prosódicos definidores do galego. Estas probas poderán ser presenciais ou entregadas nun formato dixital de vídeo ou audio. Realizaranse na última semana de clase. Para aprobar a materia é necesario obter máis dun 5 (sobre 10) nesta parte.	10	B8 C10 D1 B10 C13 D2
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha proba escrita na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia, que deberá ser aprobado para superar a materia. Existe a posibilidade de substituír este "Exame de desenvolvemento" por un "Traballo tutelado obrigatorio", que versará sobre a transcripción e comentario fonéticos dun texto oral do galego. Daranse máis explicacións o primeiro día de clase. Este traballo obrigatorio entregaríase o último día de clase.	40	A4 B1 C10 D2 A5 B2 B4 B6 B8 B10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen dous sistemas de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatorio entregar os tres resumos de bibliografía antes do último día de clase, se non, non se poderá realizar o "Exame de preguntas de desenvolvemento". A puntuación final da materia obtense da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. En todo caso, o/a alumno/a deberá ter aprobado os apartados

de "Exame de preguntas obxectivas" (que se realizará a mediados do cuadrimestre), "Exame de preguntas de desenvolvemento" e "Exame oral" (que se realizarán ambos na última semana da clase). De non superar a materia na **convocatoria de maio**, o alumnado deberá repetir os "Exames" non superados na **convocatoria de xuño**. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas para a avaliación continua pasará a ser avaliado polo sistema de "Avaliación única".

b) Avaliación única. O alumnado que non opte polo sistema de "Avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **maio** deberá entregar obrigatoriamente un "**Traballo titorado**" (20% da nota final) o día do exame escrito final e examinarse sobre todos os contidos da materia nun "**Exame escrito final único**" (70%), que se celebrará na data que dispoña o calendario oficial de exames da Facultade; ese mesmo día farase tamén un exame oral (10% da nota), que consistirá na exposición oral dos contidos dun artigo da bibliografía da materia. De non superar a materia en maio, o alumnado deberá repetir as partes suspensas na **convocatoria de xuño**, na data que dispoña o calendario oficial de exames da Facultade. O/A alumno/a deberá superar obrigatoriamente o exame oral para aprobar a materia. O "Traballo titorado" consistirá na gravación, transcripción e comentario dun texto do galego oral. Haberá que poñerse en contacto co profesor para máis detalles deste traballo. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. & Xove, X., "**Sons e grafía**", en **Gramática da lingua galega**, 23-47, 1ª, Galaxia, 2002

Celdrán Martínez, E., **Introducción á fonética. O son na comunicación humana**, 1ª, Galaxia, 2002

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. I. Fonética e fonoloxía**, 2ª, A Nosa Terra, 2006

Fernández Salgado, X.A., **Manual de fonética e fonoloxía do galego. Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2023

Regueira, X. L., "**Cambios fonéticos e fonolóxicos no galego contemporáneo**", en **Estudos de Lingüística Galega**, nº 1, 147-167, 2008

Regueira, X.L., "**Introdución**", en **Dicionario de pronuncia da lingua galega**, 1-23, ILG, 2010

Bibliografía Complementaria

Fernández Rei, E. & Regueira, X.L., "**Situando o galego no terreo da investigación lingüística: os traballos de fonética e fonoloxía**", en **Labor Histórico**, nº 3, 1, 93-110, 2017

Gondar, M. / CILL-RP, **BILEGA. Bibliografía informatizada da lingua galega**.

Halvor Clegg, J. & Fails, W.C., **Manual de fonética y fonología españolas**, Routledge, 2018

Halvor Clegg, J & Fails, W.C., **Manual de fonética e fonología da lingua portuguesa**, Routledge, 2022

Regueira, X.L., **Variación fonética, a lingua da esfera pública e estándar oral: entre a lingüística e a política**, en **Revista Galega de Filoloxía**, nº 20, 119-147, 2019

Recomendacións

Outros comentarios

-Para poder seguir a materia cómpre ter un coñecemento activo elevado do galego oral, polo menos un B2.

-A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións etc.) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-O primeiro día de clase, o profesor proporcionará unha bibliografía básica de traballos sobre fonética galega, dos cales os estudantes poderán elixir algúns para o seu resumo como alternativa ós indicados polo profesor.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura galega medieval: Cantigas e prosa**

Materia	Literatura galega medieval: Cantigas e prosa			
Código	V01G430V01305			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Estudo da literatura medieval galega portuguesa no seu contexto histórico e cultural.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.			
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.			
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.			
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.			
C9	Coñecemento da historia, a variación e a situación sociolingüística da lingua galega/española que conleve a comprensión e o respecto polas diferenzas lingüísticas e culturais das distintas comunidades de falantes.			
C10	Coñecemento da norma e o uso discursivo das linguas do grao e capacidade para aplicar de maneira crítica eses coñecementos na actividade profesional.			
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.			
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as claves históricas, socioculturais, políticas, etc. que constituíron o contexto de produción da literatura medieval.	A2	B1	C18	D3
	A2	B4	C25	D4
	A5	B5	C27	D5
		B9	C28	D6
		B12	C29	D7
				D8 D11
Saber valorar na súa xusta medida a importancia da cultura popular e da cultura intelectual, así como da interrelación entre ambas, na literatura medieval. Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.			C3	
			C6	
			C6	
			C7 C10	

Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.	A2	B1	C3	D4
	A2	B2	C6	D5
		B4	C10	D6
		B5	C18	D7
		B7	C25	D8
		B9	C27	D11
		B12	C28	
			C29	
Saber percibir a evolución estética e/ou ideolóxica dalgunhas manifestacións literarias ao longo da Idade Media.		B1	C3	D2
		B9	C6	D3
			C8	
			C9	
			C10	
Coñecer e saber empregar en análises de casos concretos, os conceptos, a terminoloxía e as metodoloxías deste ámbito de estudo.	A1	B1	C6	D5
	A2	B2	C10	
	A4	B4	C12	
		B7	C13	
		B9		

Contidos

Tema	
0. Introducción básica á escrita medieval	-Útiles e soportes da escrita -Tipos de letra máis frecuentes nos códices -Particularidades da escrita medieval
1. Contextualización xeográfica, histórica, cultural, sociolóxica e lingüística da literatura galego-portuguesa medieval.	-O espazo xeográfico, social e político. -Cultura intelectual e cultura popular. Os espazos da cultura intelectual. -A difusión da cultura na Idade Media.
2. O concepto de 'literatura' e de 'creación literaria' na Idade Media.	-Tradición e orixinalidade na literatura medieval. -Literatura para escoitar e literatura para ler. -A obra manuscrita e os azares da transmisión. -Os conceptos de autor e de xénero na Idade Media.
3. A lírica profana galego-portuguesa. -Tradición e orixinalidade na poesía medieval.	-Cuestións de poética e de retórica medieval. -Xéneros ou rexistros poéticos galego-portugueses no contexto románico. A cantiga de amor, a cantiga de amigo, a cantiga de escarnio e maldizer, outros xéneros pouco representados. -Lírica pretrobadoresca en romance. -Cronoloxía e xeografía da manifestación cultural trobadoresca galego-portuguesa. -A transmisión manuscrita.
4. A lírica relixiosa: As Cantigas de Santa María.	-As CSM no marco da tradición haxiográfica medieval. -Concepción e evolución do proxecto das CSM. Os códices das cantigas. -A cuestión da autoría das CSM. -Formas métricas e estróficas das CSM. -Estrutura interna das CSM narrativas. -Especificidade das cantigas de loor.
5. A prosa medieval galega.	-A materia antiga. -A materia de Bretaña. -A materia rolandiana.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo previo	4	20	24
Estudo de casos	10	8	18
Traballo tutelado	4	22	26
Seminario	6	10	16
Lección maxistral	26	18	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo previo	Para algúns temas o profesor indicará bibliografía específica que o alumnado deberá ter lida antes da exposición teórico-práctica dos mesmos na aula

Estudo de casos	De xeito complementario e simultáneo coas sesións maxistrais, realizaranse estudos e comentarios de casos relacionados co aspecto teórico que se estea a explicar nese momento.
Traballo tutelado	Realización de pequenos traballos sobre temas do programa, supervisados polo profesor.
Seminario	Tratamento teórico-práctico de algunhas cuestións específicas do temario da materia.
Lección maxistral	O profesor realizará na aula unha explicación teórica e práctica dos contidos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Tanto na aula como en horas de titoría, os alumnos deberán realizar as consultas que consideren precisas sobre a materia de estudo, o traballo diario, os exercicios propostos, etc. As/Os alumnas/os deberán presentarlle individualmente ao profesor un índice do proxecto de traballo tutelado. Antes de entregar o traballo definitivo deberán presentarlle ao profesor, obrigatoriamente e de xeito individual, un borrador completamente desenvolvido do traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo previo	Valoralase a lectura da bibliografía previa á exposición teórico-práctica dos temas.	15	B1	C3	D3
			B2	C6	
			B9	C7	
Estudo de casos	Valorarase a participación dos alumnos na resolución de exercicios e no comentario dos casos propostos na aula. Valoralase a elaboración de pequenos ensaios a partir de lecturas breves, etc.	20	A1	B1	C3
			A2	B2	C6
				B7	C7
				C9	
				C10	
Traballo tutelado	Realización dun traballo escrito (8 folios) sobre un aspecto do temario.	25	A1	B1	C6
			A2	B2	C9
				B7	C10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun exame teórico-práctico.	40	A2	C3	
				C6	
				C7	
				C9	
				C10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira edición das actas.

Dúas modalidades de avaliación:

a. A **avaliación continua** (a descrita máis arriba) que inclúe un exame teórico-práctico que se realizará na data oficial establecida pola FFT (40% da nota).

b. Á parte da avaliación continua, o alumnado ten a posibilidade de optar polo **sistema de avaliación única**, consistente na realización dun único exame teórico e práctico (70% da nota) sobre todos os contidos da materia, que se realizará na data oficial establecida pola FFT, e na elaboración dun traballo tutelado (30% da nota) que se entregará o mesmo día do exame oficial .

Ao alumnado que opte polo sistema de avaliación continua recoméndaselle a asistencia regular ás aulas.

2. Segunda edición das actas (xullo):

O alumnado terá só opción á **avaliación única**, consistente na entrega do traballo tutelado (30% da nota) e na realización dun exame teórico sobre os contidos da materia (70% da nota).

Importante: Sexa cal for a modalidade de avaliación e a convocatoria, é preciso participar en todas as probas propostas en cada caso.

O alumnado que opte pola modalidade de avaliación única, en calquera das dúas edicións das actas, deberá acordar o tema do seu traballo co profesor con antelación suficiente (mínimo dous meses antes da data de entrega). É responsabilidade do alumnado contactar co profesor para marcar o tema do traballo.

Observacións.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Arias Freixedo, X. B., **Antoloxía da Lírica Galego-Portuguesa**, Xerais, 2003
- Arias Freixedo, X. B., **Per arte de foder. Cantigas de escarnio de temática sexual**, Frank & Timme, 2017
- Beltrán, V., **A Cantiga de amor**, Xerais, 1995
- Brea, M. e Lorenzo, P., **A cantiga de amigo**, Xerais, 1998
- Dronke, P., **La lírica en la Edad Media**, Seix Barral, 1996
- Fidalgo, Elvira, **As cantigas de Santa Maria**, Xerais, 2002
- Lanciani, G e Tavani, G., **As cantigas de escarnio**, Xerais, 1995
- Lanciani, G. e Tavani, G. (ed.), **Dicionario da literatura medieval galega e portuguesa**, Caminho, 1993
- Larson, Pär, **A lingua das cantigas. Gramática do galego-portugués**, Galaxia, 2019
- López Carreira, A., **O Reino Medieval de Galicia**, Edicións A Nosa Terra, 2005
- Mettmann, W., **Afonso X o Sábido. Cantigas de Santa Maria**, Castalia, 1986-1988-1989
- Monteagudo, H., **En cadea sen prijon. O cancionero de Afonso Paez**, Xunta de Galicia,
- Oliveira, Antonio Resende de, **Trobadores e xogares**, Xerais, 1995
- Pallares, Mª C. e E. Portela,, **Idade Media**, en **Nova Historia de Galicia**, Tambre, 1996
- Pena, X. R., **Historia da literatura medieval galego-portuguesa**, Sotelo Blanco, 2002
- Rodríguez Guerra, A. & Arias Freixedo, X. B. (Eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax /O Pergamiño Vindel e Martin Codax**, John Benjamins Publishing Company, 2018
- Souto Cabo, J. A., **Os cavaleiros que fezeram as cantigas. Aproximación às orixens socioculturais da lírica galego-portuguesa**, Editora da UFF, 2013
- Tavani, G., **A poesía lírica galego-portuguesa**, Galaxia, 1986
- VV.AA., **História da Literatura portuguesa. Vol. I. Das Orixens ao Cancioneiro Geral**, Publicações Alfa, 2001
- VV. AA., **Historia da Literatura Galega, Idade Media, v. XXX**, Hércules de Edicións, 2000
- VV. AA., **Lírica profana galego-portuguesa. Corpus completo das cantigas medievais, con estudio biográfico, análise retórica e bibliografía específica**, CILRP, 2996
- [-www.cantigas.fcsh.unl.pt](http://www.cantigas.fcsh.unl.pt),
- www.cantigasdesantamaria.com/,
- www.glossa.gal,
- sli.uvigo.es/RILG/,
- www.universocantigas.gal,

Bibliografía Complementaria

- Gutiérrez, S. e Lorenzo, P., **A literatura artúrica en Galicia e Portugal na Idade Media**, Universidade, 2001
- VV. AA., **História crítica da literatura portuguesa. Idade Média (vol. I). C. Reis e A. F. Días (Dir.)**, 1998
- Zumthor, P., **Éssai de poétique médiévale**, Editions du Seuil, 1972
- Zumthor, P., **La letra y la voz de la literatura medieval**, Cátedra, 1989

Recomendacións

Outros comentarios

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**O rexurdir da literatura galega**

Materia	O rexurdir da literatura galega			
Código	V01G430V01306			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Navaza Blanco, Gonzalo			
Profesorado	Navaza Blanco, Gonzalo			
Correo-e	gnavaza@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Estudo de obras significativas do Rexurdimento literario galego no século XIX			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.
C9	Coñecemento da historia, a variación e a situación sociolingüística da lingua galega/española que conleve a comprensión e o respecto polas diferenzas lingüísticas e culturais das distintas comunidades de falantes.
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace na evolución das tradicións literarias.		B1 B7	C3 C5 C14	D1
Valorar a construción do sistema literario galego como produto da historia de Galicia e da súa singularidade cultural.	A2	B1	C3 C5 C9	D1
Identificar a problemática da evolución da literatura e lingua galegas e situar nela a produción literaria do século XIX.	A5	B7	C9	D1
Coñecer os procesos históricos, sociais, políticos e culturais que propician no século XIX a configuración do sistema literario galego contemporáneo, para poder analizar e avaliar as principais producións literarias desta etapa.	A2 A5	B1 B7	C5 C9	D1
Analizar criticamente a repercusión actual de Rosalía de Castro, Eduardo Pondal e Curros Enríquez.	A2 A5	B1 B7	C3 C5 C9 C14	D1
Saber aplicar diferentes modelos de lectura crítica aos textos literarios estudados.	A5	B1 B2 B7	C3 C5	D1

Contidos

Tema
------

1. Literatura anterior ao Rexurdimento	1.1 Literatura galega anterior ao século XIX 1.2. O século XIX. 1.3. Literatura do XIX anterior ao Rexurdimento
2. O Rexurdimento literario do galego	2.1. Contexto histórico e cultural 2.2. Os autores da primeira promoción ("Precursores"): Pintos, Añón 2.3. Prensa, certames literarios. Os Xogos Florais da Coruña e o Álbum de la Caridad.
3. Rosalía de Castro	3.1. Vida e obra 3.2. Cantares gallegos (1863) 3.3. O Conto gallego (1864) 3.4. Follas Novas (1880) 3.5. Proxección de Rosalía
4. Eduardo Pondal	4.1. Vida e obra 4.2. Queixumes dos pinos 4.3. Celtismo, Helenismo, Bardismo 4.4. Outros temas da poesía de Pondal
5. Manuel Curros Enríquez	5.1. Vida e obra 5.2. Aires da miña terra 5.3. O divino sainete
6. Outros autores do século XIX	6.1. Marcial Valladares 6.2. Antonio López Ferreiro 6.3. Outros autores

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Actividades introdutorias	6	16	22
Traballo tutelado	4	20	24
Estudo previo	6	18	24
Debate	6	14	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	14	20
Exame de preguntas obxectivas	4	16	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición na aula e lectura de textos
Actividades introdutorias	Textos relacionados co contexto histórico. Cuestións de cronoloxía e periodización da literatura
Traballo tutelado	Sobre textos literarios propostos
Estudo previo	Introdución á análise de textos literarios
Debate	Discusión, debate e posta en común

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	
Actividades introdutorias	
Traballo tutelado	Atención personalizada
Estudo previo	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Comentario de textos literarios propostos	30	A2 A5	B1 B2 B7	C3 C5 C9 C14	D1
Debate	Debate e discusión sobre as lecturas	15	A2 A5	B1 B2 B7	C3 C5 C9 C14	D1

Resolución de problemas e/ou exercicios	Prácticas de lectura e análise de textos	15	A2 A5	B1 B2 B7	C3 C5 C9 C14	D1
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito	40	A2 A5	B1 B2 B7	C3 C5 C9 C14	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na AVALIACIÓN CONTINUA poderán fragmentarse os contidos da materia en dous ou tres bloques, avaliándose por separado; a última proba poderá coincidir na data co exame final correspondente á AVALIACIÓN ÚNICA. A avaliación única corresponderá á do exame final (xuñi/xullo) con data fixada pola Facultade. A avaliación única consistirá en varias preguntas de todo o temario.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lecturas de nós**, 9788483025055, Xerais, 2001

Bibliografía Complementaria

Castro, Rosalía de, **Cantares gallegos**,

Castro, Rosalía de, **Follas novas**,

Pondal, Eduardo, **Queixumes dos pinos**,

Curros Enríquez, M., **Aires da miña terra**,

Curros Enríquez, M., **O divino sainete**,

Valladares, Marcial, **Maxina**,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Irmandades, Nós e vangardas na literatura galega**

Materia	Irmandades, Nós e vangardas na literatura galega			
Código	V01G430V01307			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Historia e crítica da literatura galega entre 1900 e 1936			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.			
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.			
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.			
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.			
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.			
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	A1	B1	C3	D3
	A1	B2	C5	D3
	A2	B2	C6	D5
	A2	B5	C7	
	A3	B7	C7	
	A5		C13	
Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	A5		C15	
		B5	C3	
Coñecer a fondo a tradición literaria galega do século XX.	A1	B1	C3	D1
	A1	B1	C4	D2
	A2	B3	C5	D3
	A2	B5	C7	D3
	A3		C9	D5
	A4			D8
	A5			
	A5			

Contidos

Tema

1. A xeración poética Antre Dous Séculos.	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. Antonio Noriega Varela Ramón Cabanillas Outros autores. Lectura e comentario dunha antoloxía de poemas facilitada polo profesor.
2. A xeración Nós. Ensaio e narrativa.	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. Vicente Risco Ramón Otero Pedrayo Afonso Daniel Rodríguez Castelao Lectura de: - Teoría do nacionalismo galego de Vicente Risco. - O Porco de Pé de Vicente Risco. - Arredor de si de Ramón Otero Pedrayo. - Retrinco de Afonso Daniel Rodríguez Castelao. - Retrincos de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.
3. As xeracións poéticas de 1925 e 1936	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. A renovación poética. As vangardas autóctonas e alleas. Manuel Antonio. Álvaro Cunqueiro. Outros autores. Lectura e comentario de: - O Manifesto Máis Alá, de Manuel Antonio e Álvaro Cebreiro. - De catro a catro de Manuel Antonio. - Poemas de di e son, de Álvaro Cunqueiro. - Antoloxía de poesía facilitada polo profesor.
4. O teatro.	O teatro rexionalista de principios de século O teatro nacionalista O teatro das Irmandades da Fala O teatro da Xeración Nós O teatro do Seminario de Estudos Galegos O teatro de vangarda Lectura, viisionado e comentario de: - A fiestra baldeira, de Rafael Dieste. - Os vellos non deben de namorarse, de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	3	5
Lección maxistral	45	33	78
Traballo tutelado	2	36	38
Eventos científicos	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	6	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.
Lección maxistral	A docencia centrarase na análise exhaustiva arredor de catro núcleos textuais e autorais, dos que se irán derivando calas noutras obras e autores adxacentes. Dedicaremos un mes a cada un destes núcleos.
Traballo tutelado	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados coas obras obxecto deste programa. Cada estudante realizará unha exposición na aula sobre un tema acordado co profesor.
Eventos científicos	Eventualmente o alumnado poderá acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, seminarios literarios, representacións teatrais, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Actividades introductorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia.
Traballo tutelado	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Eventos científicos	Eventualmente, o alumnado será convidado a participar en sesións de conferencias, debates, proxeccións, congresos, xornadas de estudos, que serán avaliados polo profesor en función do seu interese e relación cos contidos da materia.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O alumnado contará cunha entrevista programada ao final do exercicio para coñecer pormenorizadamente o resultado do seu esforzo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Actividades introductorias	Presentación da materia e dos traballos e encomendas que debe realizar o alumnado. O alumnado está obrigado a asistir a estas actividades.	5	A1 A2 A5
Lección maxistral	Leccións ao longo do primeiro cuadrimestre.	30	A1 A2 A5
Traballo tutelado	Traballos de lectura e análise das obras obxecto do programa.	15	A1 A2 A5
Eventos científicos	Asistencia, e participación, a seminarios desenvolvidos en paralelo ás clases e vinculados cos contidos da materia.	20	A1 A2 A5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre contidos que o alumnado ha responder de xeito disertativo. A proba consistirá nunha disertación escrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa. A proba do mes de xullo será semellante á do mes de xuño.	30	A1 A2 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, o total das recensións presentadas substituirá as porcentaxes de lección maxistral (30%) e de traballo tutelado (15%) e mesmo, se for o caso, de eventos científicos (20%), pasando, pois, a constituír o 65% do valor final da materia.

No caso de que a opción sexa a dunha proba única esta será a realización dun exame escrito consistente na recensión de tres das obras do programa de lectura obrigatoria así como unha disertación escrita sobre varios dos temas do programa.

A proba do mes de xullo será semellante á do mes de xuño.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ansede, Alberte, Cesáreo Sánchez Iglesias, Xosé María Álvarez Cáccamo, and Asociación Socio-Pedagóxi, **Historia Da Literatura Galega.**, Tomos 33 e 34., Asociación Socio-Pedagóxica Galega, 1996

Carballo Calero, Ricardo, **Historia Da Literatura Galega Contemporánea**, Galaxia, 1981

Frenzel, Elisabeth, **Diccionario de Motivos de La Literatura Universal**, Gredos, 1980

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

A construción do relato da modernidade: A narrativa galega/V01G430V01308

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Literatura: A literatura galega nos seus textos/V01G430V01122

Materias que se recomenda ter cursado previamente

O rexurdir da literatura galega/V01G430V01306

DATOS IDENTIFICATIVOS**A construción do relato da modernidade: A narrativa galega**

Materia	A construción do relato da modernidade: A narrativa galega			
Código	V01G430V01308			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Un percorrido polos enunciados ficcionais e as enunciacións narrativas que subxacen na construción, como reto e como mito, da modernidade en Galicia.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
C1	Capacidade para elaborar textos críticos, de erudición ou creativos en distintos formatos no ámbito literario empregando as ferramentas e conceptos dos estudos literarios.
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.
C4	Coñecemento da periodización e sistematización dos movementos literarios e capacidade para distinguir e clasificar as obras dentro deses períodos e movementos.
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.
C12	Coñecemento e comprensión da historia dos países das linguas do grao que axude a entender as diferenzas culturais e enmárqueas na súa devir histórico.
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adquirir os fundamentos teóricos sobre autoras e autores e obras narrativas do período estudado.	A2	B1	C1	D1
	A3	B2	C2	D2
	A4	B6	C3	
	A5	B7	C4	
			C5	
			C12	
			C14	

Adquirir coñecementos e destrezas para analizar textos narrativos, así como saber aplicarlos e sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais durante o amplo período de creación literaria iniciado coa transición política democrática.	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1
Estudar e avaliar críticamente as obras narrativas e os movementos literarios máis importantes.	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12	D1 D2
Aprender a valorar a construción do sistema literario galego como un produto da historia cultural de Galicia.	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1 D2
Recoñecer e valorar os importantes cambios que tiveron lugar neste período respecto da tradición literaria galega.	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1 D2

Contidos

Tema	
Primeira parte: sobrevivir ao franquismo	Aspectos históricos Persecución e represión do galeguismo e o nacionalismo. O Realismo Máxico. Lectura de: Merlín e Familia e outros relatos, de Álvaro Cunqueiro. Crónicas do sochantre, de Álvaro Cunqueiro. Á lus do candil, de Ánxel Fole.
	O existencialismo. Lectura de: A Esmorga, de Eduardo Blanco Amor.
	A Nova Narrativa Galega: Lectura de: Arrabaldo do Norte, de X. L. Méndez Ferrín. Cara a Times Square, de Camilo Gonsar.
Segunda parte: fin do franquismo e etapa democrática.	Aspectos históricos máis relevantes. Novas condicións políticas. Lectura de: Deus sentado nun sillón azul, de Carlos Casares. Crime en Compostela, de Carlos Reigosa. A man dereita, de Aníbal Malvar. Así nacen as baleas, de Anxos Sumai. Circe ou o pracer do azul, de Begoña Caamaño. Morning Star, de Xosé Miranda Ruíz. Vidas post-it, de Iolanda Zúñiga.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	26	0	26
Actividades introdutorias	6	3	9
Debate	26	104	130
Estudo de casos	20	40	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Cada semana, o docente introducirá o tema e o libro ou libros que se será obxecto do debate posterior, nas seguintes sesións desa semana ou mes.
Actividades introdutorias	Haberá un conxunto de sesións introdutorias a cargo do docente para situar os obxectos de estudo do conxunto da materia.
Debate	A lectura de cada unha das obras do programa será seguida por un debate entre todos os participantes, tanto docentes como discentes.
Estudo de casos	Paralelamente, e á marxe das obras de lectura obrigatoria, haberá lecturas de fragmentos doutras obras e de artigos, segundo se vaia desenvolvendo o curso, que contribúan a comprender mellor os asuntos tratados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A cargo do docente.
Actividades introdutorias	A cargo do docente.
Debate	A cargo dos discentes e do docente, logo da lectura de cada unha das obras. Sempre en perspectiva de conxunto e establecendo criterios teóricos e comparativos.
Estudo de casos	A cargo dos discentes e do docente, como complemento teórico e formativo logo da lectura de cada unha das obras.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Haberá unha proba a concertar co alumnado para cada unha das obras de lectura obrigatoria ou por grupos de obras. A nota será sempre de común acordo entre o docente e o alumnado, unha vez realizada a tarefa imprescindible da lectura e debate ou debates de cada unha das obras.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1 D2
Actividades introdutorias	Dentro de cada unha das probas que se realicen teranse en conta os condicionamentos de obxecto e metodoloxía definidos desde o inicio do curso a xeito de introdución.	5	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1 D2
Debate	A lectura, o debate e a construción de sentido para cada unha das obras do programa, será sempre o eixo central de todo o movemento de comprensión e aprendizaxe disposto arredor da materia.	30	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1 D2
Estudo de casos	En paralelo á lectura, o debate e a construción de sentido para cada unha das obras do programa, estudaranse casos específicos que contribúan a unha mellor e maior comprensión.	25	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6 B7	C1 C2 C3 C4 C5 C12 C14	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación dous resultados estará suxeita a tres núcleos fundamentais: a lectura das obras do programa e a construción dous sentidos posibles na súa interpretación. en primeiro e en segundo lugar, e ou coñecemento daqueles aspectos históricos e literarios salientables, tanto na súa singularidade como na súa inclusión na corrente da tradición. Non caso do alumnado que se presente a convocatoria única, tanto en primeira como en segunda convocatoria, haberá un exame dividido en dúas partes. Unha primeira, de comprobación de lecturas, e unha segunda, de contidos teóricos e interpretativos, tanto sobre aspectos xerais do programa como sobre asuntos particulares de cada unha das obras lidas e autorías comentadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GoNZÁLEZ-MILLÁN, X., **Silencio, parodia e subversión. Cinco ensaios sobre narrativa galega contemporánea**, Xerais, 1991

GoNZÁLEZ-MILLÁN, X., **Literatura e sociedade en Galicia (1975-1990)**, Xerais, 1994

GoNZÁLEZ-MILLÁN, X., **A narrativa galega actual (1975-1984). Unha historia social**, Xerais, 1996

VV.AA., **Diccionario da literatura galega**, Galaxia, 1995-2003

VV.AA., **Literatura Galega Século xx**, Edicions A Nosa Terra, 2001

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura galega en novos formatos/V01G430V01703

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

A construción do relato da modernidade: A narrativa galega/V01G430V01308

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Irmandades, Nós e vangardas na literatura galega/V01G430V01307

DATOS IDENTIFICATIVOS**Galego: Relacións sintácticas e construción do texto**

Materia	Galego: Relacións sintácticas e construción do texto			
Código	V01G430V01309			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://fft.uvigo.es/es/docencia/profesorado/xose-antonio-fernandez-salgado/			
Descrición xeral	Esta materia céntrase no estudo das unidades sintácticas superiores (frases, cláusulas e oracións) e a súa tipoloxía así como nas relacións que se dan entre elas para conformar unidades textuais superiores. Afóndase na análise sintáctica argumentada, partindo do verbo como núcleo predicativo da cláusula e as relacións que establece cos outros constituíntes funcionais e as implicacións semánticas e pragmáticas que diso derivan. Préstase atención ós elementos de relación interoracionais (conxuncións) e supraoracionais (marcadores discursivos). Desde unha vertente aplicada, trabállase a redacción de diferentes tipos de textos, facendo especial énfase na súa corrección sintáctica e no uso de construcións diferenciais galegas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
C8	Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos (fonéticos, gramaticais, semánticos e pragmáticos) da análises lingüística aplicadas ás linguas do grao.			
C10	Coñecemento da norma e o uso discursivo das linguas do grao e capacidade para aplicar de maneira crítica eses coñecementos na actividade profesional.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Recoñecer e caracterizar as relacións lingüísticas que se establecen entre as distintas unidades sintácticas e discursivas na conformación de enunciados lingüísticos en galego de complexidade diversa.	A3	B2	C8 B9 C14	
Analizar construcións sintácticas en galego dunha maneira argumentada e sintetizar a súa análise a través de diferentes procedementos, dixitais ou non, como esquemas, diagramas, fichas, etc.	A3	B2	C8 B3 C11	
Interpretar criticamente os elementos que modifican a (a)gramaticalidade de enunciados en galego e saber ofrecer propostas de corrección.	A4	B2	C8	D1
Revisar os elementos e construcións sintácticas e discursivas particularizadoras do galego e apicalos na mellora dos escritos propios.	A4	B9	C10	D1
Planificar, desenvolver e elaborar recursos propios dixitais para a aprendizaxe, a práctica e o ensino da sintaxe galega.	A4	B3	C11	D1

Contidos	
Tema	
A sintaxe do galego	-Fontes de información e ferramentas para o estudo do galego. -As unidades sintácticas superiores (frases, cláusulas e oracións) e as unidades supraoracionais (textos e a súa organización). -As relacións conectivas (coordinación, subordinación e interordinación). -As relacións funcionais (sintácticas, semánticas e informativas). Procedementos e probas de determinación funcional. -Representación da análise sintáctica.
A frase	-Estrutura e tipoloxía. Concepto de núcleo en sintaxe. -A complexidade estrutural da frase nominal en galego. A modificación nominal.
Cláusulas e oracións	-O verbo e a súa complementación: argumentos e adxuntos; elementos periféricos oracionais. -Estrutura funcional da cláusula. Construcións sintácticas fundamentais. -Estruturas paratácticas (abertas e pechadas) e estruturas hipotácticas. Tipoloxías. -Elementos de relación: conxuncións e locucións conxuntivas
Construción de textos e corrección sintáctica en galego.	-Os marcadores discursivos. -Aplicación da sintaxe na construción de textos: a corrección sintáctica en galego. -Sintaxe diferencial galega: tradición, variación e interferencia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	38	58
Resolución de problemas	40	73	113
Traballo tutelado	10	12	22
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos científicos	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	20	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises sintácticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material, o alumnado leve previamente traballado ese material. Boa parte deste irase colgando na plataforma de ensino virtual MOOVI.
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados cos contidos da materia, así como resumos de lecturas que complementan as leccións maxistrais. Préstase especial atención á análise sintáctica de textos en árbore, ó comentario gramatical argumentado de construcións sintácticas problemáticas en canto á súa interpretación e á redacción e corrección morfosintáctica de textos de diferente tipoloxía. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Boa parte deles iranse colgado na plataforma MOOVI.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual, elaborará un traballo guiado sobre os marcadores discursivos.
Actividades introdutorias	Son as explicacións e actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, a avaliación, as principais tarefas do curso (lecturas e traballos obrigatorios, redaccións) e a bibliografía da materia.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia ou relacionados con ela.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cuando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir nos traballos de redacción, no resumo de lecturas ou nos comentarios de erros cometidos nas análises sintácticas que se manden entregar como parte da avaliación.
Traballo tutelado	Ó longo do cuadrimestre, tanto nas aulas presenciais coma nas titorías, o docente guiará os diferentes pasos que o alumnado debe seguir na elaboración dun traballo sobre os marcadores discursivos en galego. Entregarase unha copia en papel e subirase a versión definitiva do traballo no espazo correspondente da plataforma MOOVI (incluíranse todos os ficheiros empregados na súa elaboración, non só o ficheiro co traballo final, tamén a BD, corpus etc.).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valórase a asistencia ás clases maxistras, sempre que a presencialidade sexa máis do 80%, así como a participación activa nelas con intervencións e comentarios.	5	A3 B2 C8 B9 C14
Resolución de problemas	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas. Especificamente, o estudante deberá entregar obrigatoriamente a análise sintáctica de 4 textos propostos polo profesorado, o resumo crítico de 3 artigos da "Bibliografía", antes do exame escrito (un dos artigos deberá ser exposto oralmente na aula), e a redacción de 3 textos de diferente tipo. Tamén se valorará a participación activa na resolución e comentario das diferentes actividades que se fagan na aula.	40	A4 B2 C8 D1 B3 C10 C14
Traballo tutelado	O traballo, individual e titorizado, é obrigatorio para todo o estudantado. A carga de traballo que supoña será proporcional ó seu valor (1,35 créditos). A data límite de entrega coincidirá coa data oficial do exame (en cada unha das dúas edicións das actas).	15	A3 B2 C8 B3 C10 C11 C14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha única proba escrita sobre os contidos teórico-prácticos da materia na última semana de clase. É necesario aprobalo para superar a materia.	40	A4 B2 C8 D1 C10 C14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas de avaliación** da materia, aínda que se recomenda a primeira delas:

a) **AVALIACIÓN CONTINUA**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. O traballo titorizado débese entregar, como moi tarde, na data do(s) exame(s) oficiais da materia na FFT. É obrigatoria, antes do último día de clase, a entrega dos 3 resumos críticos das lecturas de 3 artigos da bibliografía (un dos artigos deberá ser exposto oralmente na aula). É tamén obrigada, antes das datas límite que o profesor indique, a entrega de 3 redaccións de textos de diferente tipo e de 4 análises sintácticas. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba (que se deberán superar de xeito independente). En todo caso, para superar a materia na **1ª convocatoria de maio**, o/a alumno/a polo menos deberá ter aprobados os apartados "Exame de preguntas de desenvolvemento", que se celebrará a última semana de clase, a resolución de problemas e o traballo titorizado. De non superar a materia na 1ª convocatoria de maio, o/a alumno/a deberá repetir na **2ª convocatoria**, en xuño, as actividades de avaliación non superadas e, obrigatoriamente, o "Exame de preguntas de desenvolvemento" se non estiver aprobado, na data oficial que dispoña o calendario oficial de exames da FFT.

No caso de que o/a alumno/a renuncie á "Avaliación continua" ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema de "Avaliación única".

b) **AVALIACIÓN ÚNICA**. O alumnado que non opte polo sistema de "Avaliación continua", para superar a materia na **1ª convocatoria de maio** deberá: (1) examinarse sobre todos os contidos da materia nun "**Exame**" final único escrito (7,75 p.), que se realizará na data oficial que dispoña o calendario oficial de exames da convocatoria de maio; (2) entregar obrigatoriamente o "**Traballo tutelado**" (1,5 p.) e (3) ese mesmo día facer unha **exposición oral dun artigo** da bibliografía da materia (0,75). Para poder superar a materia débense aprobar as tres partes de maneira independente. Na **2ª convocatoria de xuño**, o alumnado deberá facer as tres mesmas probas ca na convocatoria de maio, na data oficial disposta pola FFT, ou no seu caso repetir as non superadas ou non entregadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. & Xove, X., **Gramática da lingua galega**, 1ª, Galaxia, 2002

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2024

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe**, 2ª, A Nosa Terra, 2006

Freixeiro Mato, X. R., **Os marcadores discursivos. Conectores contraargumentativos no galego escrito**, 1ª, Monografía 3 da Revista Galega de Filoloxía, 2005

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. IV. Gramática do texto**, 2ª, A Nosa Terra, 2006

Gondar, M. (dir.) / CIRP, **BILEGA. Bibliografía informatizada da lingua galega**, <http://www.cirp.es/proxectos/proxecto-bilega.html>,

Bibliografía Complementaria

Álvarez, R.; Monteagudo, H. & Regueira, X.L., **Gramática galega**, 1ª, Galaxia, 1986

Bosque, I. & Demonte, V., **Gramática descriptiva de la lengua española. 3 t.**, 1ª, Espasa Calpe, 1999

Cidrás, F. & Dubert, F., **A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego**, Labor Histórico. Lingüística Galega, v. 3, nº 1, 2017

Dosil, B., **Escrita doada. Consellos para redactar ben**, 1ª, Xerais, 2015

RAE, **Nueva gramática de la lengua española. Manual**, 1ª, Espasa Calpe, 2010

Raposo, Eduardo et al., **Gramática do Português. 3 vol.**, 1ª, Fundação Calouste Gulbenkian, 2014

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Gramática práctica galega/V01G430V01201

Outros comentarios

-Para poder seguir esta materia precísase ter un coñecemento elevado do galego, polo menos un B2. Debería ter cursado a materia de Gramática práctica galega de 2º curso.

-A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións etc.) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-O primeiro día de clase o profesor fornecerá unha bibliografía básica de traballos sobre sintaxe e construción do texto do galego, dos cales o alumnado poderá elixir algúns para resumir, como alternativa ós indicados polo profesor. Así mesmo, ó longo do curso iranse fornecendo outras referencias bibliográficas específicas alén das recollidas nas fontes de información.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lexicografía, semántica e ontoloxías do español**

Materia	Lexicografía, semántica e ontoloxías do español			
Código	V01G430V01310			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Profesorado	Anaya Revuelta, Inmaculada Rodríguez Barcia, Susana			
Correo-e	ianaya@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	A materia ten como obxectivo afondar nas bases teóricas e prácticas da lexicografía e da semántica do español.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.
C8	Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos (fonéticos, gramaticais, semánticos e pragmáticos) da análise lingüística aplicadas ás linguas do grao.
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as principais fontes e ferramentas lexicográficas do español.	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C6	D2
	A3	B3	C7	D4
	A4	B4	C11	D5
	A5	B5	C15	D6
	A5	B9	C16	
Coñecer os principios fundamentais da lexicografía.	A2	B2	C8	D1
	A3	B3	C8	D2
	A3	B4	C11	D5
	A4	B5		
	A5			
Desenvolver os conceptos da lexicografía na técnica lexicográfica.	A1	B1	C1	D1
		B3	C7	D5
		B9		
Coñecer os principios e conceptos básicos da semántica.	A1	B1	C1	D1
	A3	B5		D5
	A5			
Describir as relacións léxicas e ontolóxicas na linguaxe.	A3	B2	C2	D1
	A5	B5	C11	
		B9		

Contidos	
Tema	
Tema 1. Os dicionarios do español actual	1.1. A estrutura do dicionario 1.2. Consultar o dicionario na actualidade
Tema 2. Ferramentas para a elaboración dos dicionarios	2.1. Principais corpus do español actual 2.2. Retos e desafíos da lexicografía actual
Tema 3. Principios da semántica	3.1. A semántica cognitiva 3.2. As relacións semánticas
Tema 4. Ontoloxías	4.1. Construción de redes de significado 4.2. Ontoloxías e linguas especializadas

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	26	30	56
Presentación	8	24	32
Resolución de problemas de forma autónoma	8	19	27
Debate	8	16	24
Traballo tutelado	0	9	9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación dos resultados esperados, contidos e forma de avaliación tanto continua como única.
Lección maxistral	Exposición por parte das docentes dos contidos da materia.
Presentación	Trátase dunha exposición oral formal sobre un tema previamente desenvolvido. A duración da exposición concretarase na clase en función do número de alumnado que opte pola avaliación continua.
Resolución de problemas de forma autónoma	Trátase de probas escritas propostas na aula sobre os contidos da materia, en especial sobre as lecturas recomendadas en clase.
Debate	A actividade consiste nun debate realizado na aula a partir dunha lectura escollida previamente (dispoñible en Moovi). Tres días antes do debate, o alumnado deberá subir un documento a Moovi cun resumo da lectura, unha avaliación crítica e a formulación de cinco preguntas sobre o tema abordado.
Traballo tutelado	Traballo escrito sobre un tema de semántica.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Presentación	Para a realización desta actividade, o alumnado poderá reunirse coa docente en horario de titorías ou fixar reunións adicionais.
Debate	Para a realización desta actividade, o alumnado poderá reunirse coa docente en horario de titorías ou fixar reunións adicionais.
Traballo tutelado	Para a realización desta actividade, o alumnado poderá reunirse coa docente en horario de titorías ou fixar reunións adicionais.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Presentación	Trátase dunha exposición oral formal sobre un tema previamente desenvolvido. A duración da exposición concretarase na clase en función do número de alumnado que opte pola avaliación continua.	25	A3 A5	B3 B5	C11
Resolución de problemas de forma autónoma	Trátase de probas escritas propostas na aula sobre os contidos da materia, en especial sobre as lecturas recomendadas en clase.	25	A5	B9	C7 C8
Debate	A actividade consiste nun debate realizado na aula a partir dunha lectura escollida previamente (dispoñible en Moovi). Tres días antes do debate, o alumnado deberá subir un documento a Moovi cun resumo da lectura, unha avaliación crítica e a formulación de cinco preguntas sobre o tema abordado.	25	A3 A5	B5 B9	C7 C8

Traballo tutelado	Traballo escrito sobre un tema de semántica que será subido a Moovi no apartado da actividade no prazo indicado.	25	A3 A5	B5	C7 C8
-------------------	--	----	----------	----	----------

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua

Este é o método recomendado de avaliación e o máis adecuado. O alumnado deberá cumprir cos catro apartados de dita avaliación.

Avaliación única

Aquel alumnado que, por algunha causa, prefira a avaliación única, fará un exame ao final do cuadrimestre na data oficial que indica a FFT.

Segunda edición de actas

O alumnado que teña que presentarse a esta edición terá que entregar nas datas que marque a FFT o traballo escrito sobre un tema de Semántica (25%) e facer unha presentación oral na data establecida pola profesora (25%). O 50% restante será avaliado por un exame escrito.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Croft, W. y D. Alan Cruse, **Lingüística cognitiva**, Akal, 2004

Molina, Itziar., **Diseño de una ontología aplicada a la lexicografía histórica digital**, 2023

Porto Dapena, A., **Manual de técnica lexicográfica**, Arco Libros, 1992

Rodríguez Barcia, Susana, **Introducción a la lexicografía**, Síntesis, 2016

Recomendacións

Outros comentarios

Para alumnado de intercambio recoméndase un nivel B2 de español.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Oralidade, textos e contextos na España medieval**

Materia	Oralidade, textos e contextos na España medieval			
Código	V01G430V01311			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio			
Correo-e	achas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo			
Descrición xeral	Estudo da produción literaria española en época medieval, analizando o contexto de creación, as particularidades derivadas da transmisión oral e escrita, así como os xéneros, autores e obras máis representativos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.			
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.			
C4	Coñecemento da periodización e sistematización dos movementos literarios e capacidade para distinguir e clasificar as obras dentro deses períodos e movementos.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Categorizar e valorar a produción literaria, oral e escrita, xestada na España Medieval.	A1			
Relacionar as obras literarias do período medieval co contexto en que foron creadas e difundidas.	A1	B7	C3	D1
	A5		C4	
Examinar e interpretar os ecos e relecturas de autores e autoras, xéneros, formas e motivos da literatura española medieval na literatura posterior.	A5	B7	C3	D1
			C4	
Manexar con destreza o instrumental metodolóxico e as ferramentas dixitais útiles ao estudo da produción literaria da España medieval.	A5		C11	

Contidos

Tema				
1. A produción literaria da España medieval no seu marco histórico e cultural	1.1. Cronoloxía e fundamentos da cultura medieval 1.2. Oralidade e textualidade 1.3. Cara a un canon: textos conservados e literatura perdida. 1.4. O estudo da literatura española medieval			
2. A poesía na Idade Media	2.1. Lírica tradicional no seu contexto hispánico 2.2. Épica. O Cantar de Mio Cid 2.3. Poesía do século XIII. *Mester de clerecía e debates 2.4. A cuaderna vía no século XIV. Libro de Buen Amor 2.5. Poesía de cancionero			
3. A prosa na Idade Media	3.1. A prosa no século XIII. Alfonso X 3.4. A prosa no século XIV. Don Juan Manuel 3.5. A heteroxeneidade da prosa no século XV			

4. O teatro na Idade Media	4.1. Concepción do teatro na Idade Media 4.2. O teatro até o século XV 4.3. O teatro no século XV
5. A Celestina	5.1. Problemas relacionados coa adscrición xenérica 5.2. Transmisión textual 5.3. Estrutura, temas e personaxes 5.4. Lingua e estilo 5.5. Recepción e fortuna literaria
6. Aplicacións e pervivencias	6.1. Aplicacións prácticas e traballos de iniciación á literatura española medieval 6.2. Pervivencia de temas, motivos e personaxes medievais na literatura posterior 6.3. Ferramentas dixitais e literatura medieval

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	2	6
Lección maxistral	20	6	26
Seminario	12	12	24
Eventos científicos	2	4	6
Traballo tutelado	0	20	20
Resolución de problemas	12	12	24
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	22	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial están previstas sesións informativas para aclarar ao alumnado a metodoloxía relativa á materia: tarefas, lecturas obrigatorias (a lista será entregada o primeiro día lectivo) e sistema de avaliación.
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentarei ao alumnado cada un dos temas de forma organizada, proporcionando a bibliografía precisa. Para cada tema entregarase, a través de Moovi, o desenvolvemento dos capítulos e subcapítulos, así como a indicación das edicións recomendadas e as lecturas que correspondan.
Seminario	Análise pormenorizada de aspectos relevantes para o desenvolvemento da materia, como a práctica do comentario literario, a análise métrica ou retórica das lecturas do programa. Ademais, nos seminarios revisarase a marcha dos traballos e da propia materia.
Eventos científicos	Está prevista polo menos unha conferencia (presencial ou en liña), que se planifica con tempo suficiente para que o alumnado poida coñecer a quen a imparte, as súas principais liñas de investigación e o contido da charla, da que haberá de entregar despois un pequeno resumo valorativo.
Traballo tutelado	O alumnado haberá de entregar, en data fixada con antelación, un traballo tutelado tanto nas clases presenciais como en titorías concertadas. Nas sesións de introdución especificarase, en función do número de alumnado matriculado, o tema, a metodoloxía de análise e a data de entrega.
Resolución de problemas	Como complemento ás clases maxistras ou teóricas, boa parte da docencia presencial estará dedicada á resolución de cuestións de carácter práctico, especialmente as relacionadas coa práctica do comentario literario nos seus diferentes aspectos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Tanto en horas de actividades introdutorias como en horario que se distribúe ao longo do cuadrimestre e de atención personalizada, fose da aula (despacho físico ou despacho virtual), exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento individualizado de cada estudante. Para iso, asignaranse horas de contacto co profesor, tanto de carácter obrigatorio como aquelas voluntarias que o alumnado poida precisar.
Traballo tutelado	Realizarase un seguimento do traballo encargado en horario de atención personalizada, que poderá concertarse tanto directamente co profesor como solicitando titoría a través do correo electrónico.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	30	A1 B7 C3 D1 C11
<p>Así mesmo, darase conta do prazo de entrega e explicarase a metodoloxía requirida para realizalo, a estrutura e as pautas formais de redacción e entrega do mesmo. Será preciso, ademais, concertar polo menos unha *tutoría antes da súa entrega.</p>		
Exame de preguntas de desenvolvemento	40	A1 B7 C3 A5 C4
<p>Avaliarase a capacidade do alumnado na exposición e desenvolvemento dun comentario de textos literarios ao redor dalgunha das obras de lectura obrigatoria. Para iso, realizarase unha proba escrita na data marcada nos primeiros días lectivos, que consistirá na realización dun comentario literario de textos completo, de acordo coas explicacións expostas na aula.</p>		
Resolución de problemas e/ou exercicios	30	A1 B7 C3 A5 C4
<p>En data determinada nos primeiros días lectivos realizarase unha proba escrita na aula consistente na posta en práctica dos coñecementos adquiridos nas sesións prácticas lectivas. De maneira particular, en forma de breves análises de aspectos particulares (métrica, análise estilística) ao redor dun texto literario.</p>		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria de actas o alumnado pode optar por avaliación continua (que resultará da aplicación do arriba exposto) ou avaliación única. Neste último caso, habrá un exame que dará conta do temario oficial e equivaldrá ao 100% da calificación. Quen teña que acudir á segunda oportunidade ou posteriores será avaliado cunha única proba, que equivaldrá ao 100% da calificación, na data fixada oficialmente pola Xunta de Facultade. Consistirá nun exame no que será obrigatorio aprobar a realización dun comentario literario de textos, sobre algunha das obras de lectura obrigatoria. Ademais, contará cunha ou varias preguntas breves sobre aspectos particulares, prácticos ou teóricos, relacionados co temario da materia. Lémbrese a importancia para todas as probas da corrección lingüística. Así mesmo, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba levará a ser calificado cun 0. Alegar descoñecemento do que supón o plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GÓMEZ REDONDO, Fernando,, **Historia de la métrica medieval castellana**, San Millán, Cilengua, 2016

GÓMEZ REDONDO, Fernando,, **Historia de la poesía medieval castellana**, Madrid, Cátedra, 2020

Bibliografía Complementaria

LACARRA, M^ªJesús y Juan M. CACHO BLECUA,, **Manual de historia de la literatura española 1. Entre la oralidad y la escritura. La Edad Media**, Barcelona, Crítica, 2012

Recomendacións

Outros comentarios

Para o alumnado que procede doutros países a través de diferentes programas internacionais recoméndase competencia en lingua española.

Así mesmo, é responsabilidade do alumnado consultar os materiais e a información acerca desta materia dispoñible na plataforma de teledocencia MooVi.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tradición clásica e modernidade creadora I**

Materia	Tradición clásica e modernidade creadora I			
Código	V01G430V01312			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
Profesorado	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
Correo-e	mcande@uvigo.es			
Web	http://https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=189286			
Descrición xeral	Estudio de la literatura y de la escritura en el siglo XVI en lengua española con especial atención a la península ibérica y Europa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
B4	Capacidade de comunicación oral e escrita en español, galego e en outras dous linguas do ámbito europeo.			
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.			
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.			
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.			
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.			
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
B10	Capacidade para desenvolver un proceso de comunicación sólido, responsable e ético.			
C1	Capacidade para elaborar textos críticos, de erudición ou creativos en distintos formatos no ámbito literario empregando as ferramentas e conceptos dos estudos literarios.			
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.			
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.			
C4	Coñecemento da periodización e sistematización dos movementos literarios e capacidade para distinguir e clasificar as obras dentro deses períodos e movementos.			
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.			
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.			
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Analizar as principais manifestacións literario-culturais dos séculos XVI e XVII como base para a construción dunha linguaxe creadora da modernidade.	A3	B1	C1	D1
	A4	B2	C2	D3
	A5	B3	C3	
Aplicar os coñecementos adquiridos acerca da literatura dos séculos XVI e XVI a través de exercicios prácticos e o uso das novas tecnoloxías dixitais.		B4	C4	
		B5	C5	
		B6	C6	
		B7	C7	
Explicar e valorar os textos literarios da época.		B8	C11	
		B9	C14	
		B10		

Contidos

Tema	
1. Introducción	1.1. Historia cultural. 1.2. Consideracións xerais. 1.3. Conceptos básicos.
2. A poesía moderna	Consúltese a versión en castelán.
3. A prosa de ideas	Consúltese a versión en castelán.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12	20	32
Eventos científicos	2	0	2
Resolución de problemas	14	24	38
Traballo tutelado	0	12	12
Prácticas con apoio das TIC	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	6	18
Traballo	0	10	10
Estudo de casos	0	6	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do programa.
Lección maxistral	Introdución xenérica a cada un dos temas.
Eventos científicos	Conferencia dunha persoa de recoñecido prestixio. Eventuais congresos celebrados na Facultade.
Resolución de problemas	Comentarios de texto ao longo do curso
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo sobre unha obra obrigatoria.
Prácticas con apoio das TIC	Creación dun *blog colectivo para plasmar todas as tarefas do curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Consúltese a versión en castelán.	20	A3	B1	C1	D1
			A4	B2	C2	D3
			A5	B3	C3	
				B4	C4	
				B5	C5	
				B6	C6	
				B7	C7	
				B8	C11	
				B9	C14	
				B10		

Traballo tutelado	Consúltese a versión en castelán.	20	C1 C2 C3
Resolución de problemas e/ou exercicios	Consúltese a versión en castelán.	30	C1 C2 C3
Estudo de casos	Consúltese a versión en castelán.	30	C1 C2 C3

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA (recoméndase vivamente)

Para aprobar a materia é necesario facer, polo menos, seis comentarios, un estudo de caso, e o traballo.

AVALIACIÓN ÚNICA

Proba única na data sinalada polo centro: tres preguntas sobre calquera dos apartados do programa.

CONVOCATORIA DE XUÑO/XULLO

Proba única na data sinalada polo centro: tres preguntas sobre calquera dos apartados do programa.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

A bibliografía entregarase ao longo do curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Gramática do español: Da oración ao discurso**

Materia	Gramática do español: Da oración ao discurso			
Código	V01G430V01313			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Rodríguez Barcia, Susana			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é coñecer os conceptos fundamentais da expresión de eventos ou predicados de natureza dinámica. Búscase tamén distinguir os diferentes tipos de eventos e os seus esquemas dentro dun discurso. Así mesmo, na materia traballárase en describir a estrutura e relacións eventivas dun discurso, así como en xustificar as eleccións feitas con base na semántica. É dicir, finalmente os discursos vanse a analizar desde un punto de vista sintáctico e semántico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
C8	Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos (fonéticos, gramaticais, semánticos e pragmáticos) da análises lingüística aplicadas ás linguas do grao.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os conceptos fundamentais da expresión de eventos ou predicados de natureza dinámica.	A4	B2	C8	
Distinguir os diferentes tipos de eventos e os seus esquemas dentro dun discurso.	A2	B7	C8	
	A4			
Describir a estrutura e relacións eventivas dun discurso, así como en xustificar as eleccións feitas con base na semántica.	A2	B2	C8	D1
		B7		

Contidos

Tema	
Tema 1. A oración como unidade discursiva. A representación e expresión de eventos	1.1. Procesos, participantes e circunstantes 1.2. As funcións sintácticas 1.3. As funcións semánticas
Tema 2. Tipos de procesos	2.1. Clases ontolóxicas 2.2. Clases aspectuais
Tema 3. A modulación e a modalidade	3.1. A diátese 3.2. A expresión da subxectividade no discurso
Tema 4. Aplicacións e ferramentas	4.1. Confección de corpus textuais e documentais 4.2. Aplicación de marcos semánticos e corpus parseados 4.3. Principais aplicacións do procesamento da linguaxe e a etiquetaxe gramatical

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Debate	6	24	30
Lección maxistral	28	30	58
Resolución de problemas	14	44	58
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Na primeira sesión presentarase a guía docente, comentaranse os resultados de aprendizaxe esperados e explicaranse os mecanismos de avaliación.
Debate	Durante o cuadrimestre realizaranse tres debates a partir de tres lecturas seleccionadas pola persoa docente. O alumnado debe redactar un resumo, unha pequena valoración crítica e formular cinco preguntas para o debate.
Lección maxistral	Trátase de exposicións por parte da persoa docente nas que se abordan os contidos da materia. Combínase a exposición teórica coa realización de prácticas en colaboración co alumnado.
Resolución de problemas	Na aula proporánse actividades prácticas e discusións teóricas en relación con diversos puntos da materia nas que debe participar todo o alumnado. Posto que algúns problemas forman parte da avaliación, a data concreta na que se realizarán indicárase ao longo do curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Debate	Os debates levarán a cabo a partir de lecturas científicas seleccionadas pola persoa docente, que queda a disposición do alumnado para solucionar dúbidas tanto a través do correo electrónico como das titorías.
Resolución de problemas	Os problemas, discusións teóricas e realización de diversas actividades que se propoñan na aula contarán coa orientación do profesorado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Debate	Trátase de tres debates realizados a partir de tres lecturas seleccionadas pola persoa docente. O alumnado debe redactar un resumo, unha pequena valoración crítica e formular cinco preguntas para cada debate (e subir ese documento a Moovi nos prazos indicados ao longo do curso).	30	A2 B2 C8 A4 B7
Resolución de problemas	Ao longo do cuadrimestre proporánse distintos problemas e actividades para resolver dentro da aula. Os días en que se vaian a realizar ese tres actividades avaliadas anunciaranse con antelación na aula ou a través de Moovi.	30	A2 B7 C8 D1 A4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Ao final do cuadrimestre realizarase unha proba na que se desenvolvan algúns dos contidos da materia dende unha perspectiva teórica e práctica.	40	A2 B2 A4 B7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1ª EDICIÓN DE ACTAS (DECEMBRO 2023-XANEIRO 2024) Avaliación continua É obrigatorio realizar e entregar no prazo establecido as probas marcadas na avaliación. As actividades e problemas non realizados na aula nos días indicados non se avaliarán. A data de celebración do exame coincidirá co día fixado no Calendario de exames establecido pola facultade e publicado na web da FFT. A cualificación na primeira edición de actas dos alumnos e alumnas que opten pola avaliación continua corresponderá ao cómputo das notas obtidas nas probas realizadas durante o curso (debate, problemas e exame). Para superar a materia será necesario obter como mínimo un 4,75 (sobre 10) en total.

Avaliación única

Neste caso, a avaliación realízase mediante un exame único, baseado nos contidos da materia, no que a nota constituirá o 100% da cualificación final. Este exame terá lugar ao final do cuadrimestre, na data fixada no Calendario de exames aprobado pola Xunta de Facultade e publicado na web da FFT. A data desta proba coincidirá na primeira edición das actas coa data na que se realizará o exame para os discentes que opten pola avaliación continua. A escolla desta opción en ningún caso supón a perda do dereito á asistencia. Recoméndase ao alumnado que escolla esta modalidade de avaliación que consulte regularmente os documentos que se irán colgando en Moovi e que acorde titorías regulares coa

docente.

2ª EDICIÓN DE ACTAS (xullo 2024)

Na segunda edición de actas a avaliación levarase a cabo exclusivamente mediante un exame único, baseado nos contidos da materia. Este exame terá lugar na data oficial de xullo aprobada pola Xunta de Facultade. Os alumnos e alumnas que non acadasen o aprobado na modalidade de avaliación continua e que se presenten nesta oportunidade de xullo deben ter en conta que non se gardarán en ningún caso as notas das probas de avaliación continua.

O estudiantado Erasmus poderá realizar as probas coa axuda dun dicionario.

Tanto no exame coma nas actividades propostas ao longo do curso penalizaranse os erros na expresión.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Calsamiglia, Helena y Amparo Tusón, **Las cosas del decir. Manual de análisis del discurso**, 9788434405691, 3, Ariel, 2012

García-Miguel Gallego, José María, **Lingüística de corpus: de los datos textuales a la teoría lingüística**, 2022

Montolío, Estrella, **Manual de escritura académica y profesional. Estrategias gramaticales (vol. I)**, 8434427990, Ariel, 2014

Bibliografía Complementaria

Aijón Oliva, Miguel Ángel, **Elección gramatical y construcción del discurso: la evolución formal y funcional de los referentes textuales**, <https://doi.org/10.7764/onomazein.35.07>, 2017

RAE y ASALE, **Nueva gramática de la lengua española**, Espasa, 2009

Van Dijk, Teun, **Conocimiento, elaboración del discurso y educación**, <https://revistasum.umanizales.edu.co/ojs/index.php/escribania/article/view/2963>, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase que o alumnado Erasmus que curse esta materia teña como mínimo un nivel B2.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Gramática do español: Da palabra ao significado**

Materia	Gramática do español: Da palabra ao significado			
Código	V01G430V01314			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Nesta materia abórdase o estudo da gramática da lingua española partindo do nivel da palabra (morfoloxía e morfosintaxe).			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
C8	Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos (fonéticos, gramaticais, semánticos e pragmáticos) da análises lingüística aplicadas ás linguas do grao.
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer as diferentes clases de palabras e as súas propiedades morfosintácticas.	A5	B7	C8	D1
Coñecer as diferenzas sintáctico-semánticas das construcións a partir dos seus compoñentes.	A5	B7	C8	D1
Coñecer os principais procesos de formación de palabras.	A5	B7	C8	D1
Interpretar as diferenzas semánticas das construcións dependendo dos seus integrantes e estruturas.	A2	B2	C8	D1
Aplicar os coñecementos sintáctico-semánticos das categorías á análise dixital de discursos.	A2	B3	C11 C14	D1
Empregar as ferramentas dixitais baseadas nas propiedades sintáctico-semánticas para a asesoría lingüística.	A2	B3	C11	

Contidos

Tema	
1. Clases de palabras	-Caracterización morfolóxica, sintáctica e semántica
2. O sustantivo	-Tipos e propiedades -A determinación -Os modificadores do sustantivo
3. O adxectivo e a gradación	-Tipos e propiedades -Posición do adxectivo -A gradación

4. O verbo	-Tipos e propiedades -Categorías verbais. Modo, tempo, aspecto. -Usos e valores.
5. A deíxe	-Tipos e funcións
6. As clases de palabras e o léxico	-Formación de palabras
7. Ferramentas e aplicacións	-Conxugadores, flexionadores, lematizadores...

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	22	34	56
Resolución de problemas	22	44	66
Traballo tutelado	4	14	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor ou profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo que o alumnado debe desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Traballo tutelado	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación do traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Entrega de varios exercicios ao longo do curso.	30 A2	B7
Traballo tutelado	Presentación dun traballo escrito sobre un tema relacionado coa materia.	30	B2 C8 B3 C11 B7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame: pregunta(s) aberta(s) sobre temas do programa.	20 A5	B2 C8 D1 C14
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame: exercicios, actividades e problemas.	20 A2	B7 C14

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

Avaliación continua

Non se esixe asistencia a clase para acollerse ao sistema de avaliación continua; con todo, a materia é presencial: é responsabilidade do alumnado, asista ou non a clase, manterse ao tanto da materia (e das novidades ou axustes que se poidan producir ao longo do curso) a través do contacto co profesorado e da plataforma MOOVI. A avaliación estrutúrase en tres partes:

1. Entrega de exercicios (30%)

2. Traballo tutelado (30%)

3. Exame (40%). Neste exame, que terá lugar na data prevista no calendario oficial da Facultade, concéntranse as partes da avaliación definidas como "exame: preguntas abertas" e "exame: exercicios, actividades e problemas".

A información sobre as datas de entrega dos exercicios e o traballo tutelado, así como as instrucións para abordalos, estará dispoñible en MOOVI.

Avaliación única

O alumnado que opte pola avaliación única deberá superar as tres partes da avaliación (entrega de exercicios, traballo tutelado e exame) na data oficial de exame sinalada pola Facultade. O alumnado que opte por este sistema deberá comunicalo por escrito (correo electrónico) ao profesorado antes do 1 de marzo. De non comunicar nada, enténdese que se opta por avaliación continua.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

Quen non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xuño ou xullo, na data oficial correspondente. Ademais de facer o exame (que nesta ocasión valerá o 70% da nota) terán que entregar tamén o traballo tutelado (que valerá o 30% da nota).

IMPORTANTE

Para aprobar a materia é requisito indispensable obter unha cualificación de polo menos 4 puntos (sobre 10) no exame. De non cumprirse este requisito, aínda que a suma das partes alcance ou supere o 5 (sobre 10), a alumna ou alumno non superará a materia.

Nas probas de avaliación non só se terá en conta a adecuación e calidade dos contidos, senón tamén a corrección lingüística e o rigor académico.

No caso de que se detecte copia ou plaxio nalgunha proba, esta cualificarase cun cero.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bosque, I. & V. Demonte, **Gramática descriptiva de la lengua española**, Gredos, 1999

RAE & ASALE, **Nueva gramática de la lengua española**, Espasa, 2009

Gómez Torrego, L., **Gramática didáctica del español**, SM, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI, onde o profesorado irá pondo á súa disposición os materiais que se vaian traballando en clase.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta altamente recomendable ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fonética e fonoloxía do español e as tecnoloxías da fala**

Materia	Fonética e fonoloxía do español e as tecnoloxías da fala			
Código	V01G430V01315			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Cuevas Alonso, Miguel			
Profesorado	Cuevas Alonso, Miguel			
Correo-e	miguel.cuevas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Familiarizar ao alumnado cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise fonolóxico e fonético do español. Manexar adecuadamente os sistemas de transcrición do AFI e da RFE.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudiantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.			
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.			
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.			
C8	Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos (fonéticos, gramaticais, semánticos e pragmáticos) da análises lingüística aplicadas ás linguas do grao.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes	A5	B7	C2	C5
Relacionar as diferentes fonéticas (articulatoria, acústica e perceptiva)	A2	B2		D1
	A5	B3		
Que reflexione sobre a importancia dos estudos fónicos na súa futura traxectoria académica e profesional.	A1	B2	C11	
		B3		
Analizar fonética e fonológicamente discursos en español	A5	B2	C2	
Describir o sistema fonético e fonolóxico do español	A1	B1		
		B7		
Relacionar a entoación e o ritmo co discurso	A1	B1	C8	
	A2	B2		
	A5	B7		

Contidos

Tema

1. Estudar fonética e fonoloxía. E isto... para que serve?	
2. Fonética: fonética articulatória	2.1. Produción da fala e anatomía do aparello fonador 2.2. Clasificación articulatória dos sons da fala 2.3. Fenómenos fonéticos relacionados coa combinación de sons 2.4. Transcrición fonética
3. Fonética: fonética acústica	3.1. Proceso de produción e transmisión do son 3.2. A onda sonora e os seus tipos 3.3. Produción da fala desde o punto de vista acústico: fonte e filtro 3.4. Representacións gráficas do son 3.6. Análise acústica
4.- Aplicacións I (ferramentas): Praat	4.1. Introducción a Praat 4.2. Gravación, reprodución e modificación da voz 4.3. Representación: dimensións, valores, etc. 4.4. Etiquetado 4.5. Fundamentos básicos de Scripting
5.- Aplicacións II: Fonética forense	5.1. Aspectos básicos da lingüística forense e da fonética forense 5.2. Métodos e parámetros 5.3. Avaliación de datos fónicos con finalidade forense 5.4. Variación inter e intra locutor
6. Fonética perceptiva	6.1. O oído 6.2. Principios fónico-acústicos sobre a percepción 6.3. O cocleograma
7.- Prosodia	7.1. Os rasgos suprasegmentales 7.2. A entonación 7.3. Significado da entoación 7.4. Modelos entoativos 7.5. Transcrición ToBI
8. Fonoloxía: conceptos xerais	8.1. O fonema e os trazos distintivos 8.2. Conmutación 8.3. Relacións sintagmáticas e paradigmáticas 8.4. Oposición e contraste 8.5. Pertinencia e redundancia 8.6. Neutralización e archifonema 8.7. Desfonoloxización 8.8. Os fonemas do español 8.9. Transcrición fonolóxica
9. Fonoloxías. Introducción	9.1. Fonoloxía estrutural-funcional 9.2. Fonoloxía xerativa 9.3. Fonoloxía natural 9.4. Fonoloxía articulatória 9.5. Optimalidade 9.5. Fonoloxía cognitiva
10. Aplicacións III: Adquisición da compoñente fónica e lingüística clínica	10.1 Adquisición da compoñente fónica 10.2 Lingüística clínica e compoñente fónica 10.3 Os usos dos corpus na análise da adquisición da compoñente fónica
11. Aplicacións IV: Tecnoloxías da fala	11.1 Síntesis de voz 11.2 Recoñecemento de voz 11.3 Aplicacións forenses

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	30	52
Resolución de problemas de forma autónoma	12	22	34
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	22	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	24	38

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse dous exames parciais de preguntas de desenvolvemento.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Poderanse realizar consúltalas pertinentes respecto diso por correo electrónico ou en titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Avaliarase mediante a asistencia, a participación activa nas clases e a preparación das lecturas previas.	10	C5
Resolución de problemas de forma autónoma	A/o estudante realizará de forma autónoma os exercicios propostos polo profesor relativos a todos os temas da materia. Estes exercicios poderán ter vencelladas lecturas obrigatorias ou opcionais que leven á súa resolución.	25	A5 B7 C5 D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse dous exames parciais ao longo do curso. Serán de carácter teórico-práctico	40	A1 B2 C2 B7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Poden requirir lecturas complementarias obrigatorias que serán indicadas polo profesor da materia.	25	B7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1ª edición das actas: os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

Para a **avaliación continua**, a data de todas as probas indicadas realizaranse e acordarase co estudantado segundo a marcha do curso. De optar pola avaliación única, terán ata a terceira semana do curso para comunicar esta decisión ó profesorado por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Pola súa banda, a **avaliación única** consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o estudantado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade (<http://fft.uvigo.es/gl/docencia/exames/>).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Planas, Ana María, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori, 2005

Hatfield, H., **Dynamic Approaches to Phonological Processing**, Cambridge, 2023

Knight, Rachael-Anne y Setter, Jane, **The Cambridge Handbook of Phonetics**, Cambridge University Press, 2021

MackKay, Ian R. A., **Phonetics and Science Speech**, Cambridge, 2023

Marrero, Victoria, **Fonética perceptiva. Addenda**, UNED, 2001

Martínez Celdrán, Eugenio y Ana María Fernández Planas, **Manual de fonética española. Articulaciones y sonidos del español**, Ariel, 2007

Quilis, Antonio, **Tratado de fonología y fonética españolas**, 2, Gredos, 2002

Reetz, Henning & Jongmann, Allard, **Phonetics: Transcription, Production, Acoustics, and Perception**, Wiley Blackwell, 2020 (2ª)

- San Segundo Cachero, Eugenia, **La fonética forense. Nuevos retos y nuevas líneas de investigación**, Octaedro, 2023
- Tucker, Benjamin V. & Mukai, Yoich, **Spontaneous Speech**, Cambridge, 2023
- van de Weijer, Jeroen, **Representing Phonological Detail**, De Gruyter, 2023
- Veiga, Alexandre, **El componente fónico de la lengua**, Axac, 2009
- Zellou, Georgina, **Coarticulation in Phonology**, Cambridge, 2022
- Bibliografía Complementaria**
- Alarcos Llorach, Emilio, **Fonología española**, Gredos, 1956
- Christoph, Gabriel; Randall, Gess y Meisenburg, Trudel, **Manual of Romance Phonetics and Phonology**, De Gruyter, 2021
- Hidalgo de la Guía, Irene & Garayzábal Heinze, Elena, **Aplicación clínica y judicial de la fonética y la fonología**, ARCO, 2023
- Knight, Rachael-Anne, **Phonetics: A Coursebook**, Cambridge University Press, 2012
- Laver, John, **Principles of phonetics**, Cambridge University Press, 1994
- Marrero Aguiar, Victoria, **La fonética perceptiva: trascendencia lingüística de mecanismos neuropsicofisiológicos**, Estudios de Fonética Experimental, 17: 207-254, 2008
- Queralt, Sheila, **Atrapados por la lengua. 50 casos resueltos por la lingüística forense**, Larousse, 2020 (2ª)
- Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología**, Espasa, 2011

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

- Idioma (A) Inglés IV/V01G430V01213
- Idioma (B) Inglés IV/V01G430V01217

Outros comentarios

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
  - A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
  - Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.
  - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
  - Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese co profesorado as dúbidas neste respecto.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Tradición clásica e modernidade creadora II**

Materia	Tradición clásica e modernidade creadora II			
Código	V01G430V01316			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Montero Reguera, José Francisco			
Profesorado	Montero Reguera, José Francisco			
Correo-e	jmontero@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Estudo e análise das principais manifestacións literario-culturais dos séculos *XVI e *XVII como base da construción dunha linguaxe creadora da modernidade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.			
C1	Capacidade para elaborar textos críticos, de erudición ou creativos en distintos formatos no ámbito literario empregando as ferramentas e conceptos dos estudos literarios.			
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.			
C4	Coñecemento da periodización e sistematización dos movementos literarios e capacidade para distinguir e clasificar as obras dentro deses períodos e movementos.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Aplicar os coñecementos adquiridos acerca da literatura dos séculos XVI e XVI a través de exercicios prácticos e o uso das novas tecnoloxías dixitais.	A2 A5	B3 B7	C1 C4	
Analizar as principais manifestacións literario-culturais dos séculos XVI e XVII como base para a construción dunha linguaxe creadora da modernidade.	A2	B7	C1 C3 C4	
Explicar e valorar as diversas problemáticas representadas nos textos literarios da época.	A5	B3 B7	C1 C3 C4	D1

Contidos

Tema	
------	--

A prosa de ficción

O mundo do libro: imprenta, difusión e comercialización.

As edicións do Guzmán (1599-1605) e do Persiles (1617-1620).

Oralidade e escritura na difusión da literatura.

Á procura dunha literatura para o lecer: o camiño cara a modernidade.

Do Quijote ás Novelas ejemplares.

Vella e nova literatura ao redor de 1600: pastores, cabaleiros e pícaros procuran unha nova fórmula de expresión.

Do Lazarillo ao Quijote no canle da novela moderna.

Poética ficción, verosimilitude literaria e realidade histórica.

O Coloquio de los perros

Da igrexa ao palacio.

O teatro do Século de Ouro

Juan del Encina, Égloga de Plácida y Vitoriano (1513).

Do palacio ao corral de comedias: a dimensión comercial del teatro

Miguel de Cervantes, Numancia (h. 1581).

Ensinanza e lecer: un debate que adianta a modernidade.

Miguel de Cervantes, Quijote, I, cap. 48; Ocho comedias y ocho entremeses nuevos, nunca representados, prólogo.

A procura da liberdade de creación: [los preceptos bajo siete llaves] no basamento dun novo xénero.

Lope de Vega, El caballero de Olmedo (h. 1620-1625).

A festa teatral barroca.

Agustín Moreto, El desdén por el desdén (h. 1653)

Miguel de Cervantes, El retablo de las Maravillas (a. 1615).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	30	0	30
Estudo previo	0	56	56
Prácticas con apoio das TIC	4	10	14
Traballo tutelado	4	20	24
Estudo de casos	2	2	4
Traballo	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Ofreceráse unha explicación xeral da materia, obxectivos e propósitos.
Lección maxistral	Acudirase a esta metodoloxía para a explicación da parte máis teórica dos temas e *subtemas que permitirá logo o estudo e comprensión dos textos seleccionados.
Estudo previo	O alumnado debe chegar a clase con estudo previo realizado de acordo coas indicacións efectuadas polo profesor.
Prácticas con apoio das TIC	As tecnoloxías da información e a documentación permitirán coñecer mellor algúns aspectos do programa e axudarán a consolidar os coñecementos do curso.
Traballo tutelado	A elaboración dun traballo tutelado será imprescindible para a superación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	
Prácticas con apoio das TIC	
Traballo tutelado	
Probas	Descrición
Estudo de casos	
Traballo	

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Traballo guiado polo profesor que o alumnado deberá redactar e entregar ao longo do cuadrimestre.	30	A2 A5	B3 B7	C1 C3 C4	D1
Estudo de casos	O profesor planteará diversos casos prácticos que o alumnado deberá resolver; cada alumno/a debe resolver un, polo menos.	30	A2 A5	B3 B7	C1 C3 C4	D1
Traballo	Traballo guiado polo profesor que deberá ser redactado e, posteriormente exposto diante do resto de estudantes.	40	A2 A5	B3 B7	C1 C3 C4	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación continua será o procedemento seguido nesta materia na convocatoria de maio; quen non quera seguila deberá comunicarlo na primeira quincena de marzo de 2024. En convocatorias posteriores a a avaliación será realizada por medio dun exame escrito sobre os contidos da materia, no día, hora e lugar indicados polo decanato da Facultade de Filoloxía e Tradución de Vigo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

anónimo, **La vida de Lázaro de Tormes y de sus fortunas y adversidades**, Real Academia Española, Cervantes, Miguel de, **Don Quijote de la Mancha**, Real Academia Española, 2015
 Cervantes, Miguel de, **Novelas ejemplares**, Penguin Books, 2016
 Encina, Juan del, **Teatro completo**, Cátedra, 1996
 Vega Carpio, Lope, **El caballero de Olmedo**, Cátedra, 2001
 Cervantes, Miguel de, **Los trabajos de Persiles y Sigismunda**, Real Academia Española, 2017
 Cervantes, Miguel de, **Viaje del Parnaso. Poesías sueltas**, Real Academia Española, 2016
 Cervantes, Miguel de, **Comedias y tragedias**, Real Academia Española, 2015
 Cervantes, Miguel de, **Entremeses**, Real Academia Española, 2012
 Cervantes, Miguel de, **Novelas ejemplares**, Real Academia Española, 2013
 Alemán, Mateo, **Guzmán de Alfarache**, Real Academia Española, 2020
 Moreto, Agustín, **El desdén con el desdén**, Castalia, 1971

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Humanidades dixitais e literatura en lingua española/V01G430V01701

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ámbitos literarios hispánicos/V01G430V01202
 Oralidade, textos e contextos na España medieval/V01G430V01311
 Tradición clásica e modernidade creadora I/V01G430V01312

Outros comentarios

A copia ou plaxio total o parcial en calquera tipo de exame ou traballo suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón o plaxio non exime de responsabilidade.

Valorarase especialmente a corrección lingüística tanto escrita como oral.

Recoméndase o traballo constante na biblioteca da Facultade e empregar os recursos da biblioteca da Universidade de Vigo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**O canon literario**

Materia	O canon literario			
Código	V01G430V01317			
Titulación	Grao en Filloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	O canon literario e os novos contextos críticos			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.
C1	Capacidade para elaborar textos críticos, de erudición ou creativos en distintos formatos no ámbito literario empregando as ferramentas e conceptos dos estudos literarios.
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer que é e como se forma un canon literario.	A3	B1 B2 B6	C1 C5 C14	D1
Familiarizarse coa natureza dos valores estéticos para poder aplicalos na análise literaria.	A3	B1 B2	C1 C5	D1
Analizar como se crea un sistema de valor e de todo o que se exclúe para crealo.	A3	B1 B2 B6	C1 C5	D1
Analizar o canon desde puntos de vista alternativos, que utilizan novos criterios e realizan novas eleccións.	A3	B1 B2 B6	C1 C5	D1
Aplicar coñecementos adquiridos co fin de formular xuízos críticos, orais ou por escrito, sobre os textos literarios.	A3	B1	C5 C14	

Contidos

Tema
------

1. O canon: formación e funcións	Algunhas constantes temáticas:
2. Axentes do canon	-Educación
3. O xénero como categoría de análise	-Violencia
4. A escritoras na historia literaria. Espazos, contextos, épocas, autoras	-Corpo, desexo, sexualidade -Estereotipos e roles sociais e culturais
5. Escrituras das sexualidades non normativas.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12	31	43
Eventos científicos	2	0	2
Seminario	4	16	20
Obradoiro	29	51	80
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introdución á materia nos seus contidos, metodoloxías e avaliación. Non require atención persoalizada
Lección maxistral	Explicación pola profesora das bases teóricas da materia e dos temas que a desenvolven. Require atención persoalizada.
Eventos científicos	Asistencia a conferencias ou outras actividades que redunden na formación do alumnado que se celebren na Facultade e coincidan co horario da materia. Non require atención persoalizada.
Seminario	Participación activa no Seminario que se organizará durante o curso con conferencias de especialistas na temática da materia. A asistencia será obrigatoria Require atención persoalizada.
Obradoiro	Traballo conxunto na aula de comentario crítico dos distintos textos analizados na materia. Avaliarase a participación no traballo colectivo e, en caso de habela, a exposición individualizada ou por escrito do comentario de texto. Require atención persoalizada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Implementar a comprensión do alumnado nos asuntos, cuestións, temáticas desenvolvidas pola profesora durante a clase presencial a través dunha titoría individualizada (ou colectiva, se así fose menester).
Seminario	Complementar a información do alumnado interesado na(s) temática(s) desenvolvida(s) polo profesorado convidado a través dunha titoría individualizada coa profesora responsable da materia.
Obradoiro	Completar e afianzar a comprensión do alumnado do enfoque práctico da materia desenvolvido pola profesora durante as clases presenciais a través dunha titoría individualizada (ou colectiva, se así fose menester).
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Resolución de dúbidas antes do examen final co alumnado que así o requira en titorías individuais ou colectivas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Os contidos teóricos do temario da materia serán avaliados a través do sistema de preguntas de desenvolvemento no exame final da materia.	30	A3 B1 C1 D1 B2 C5 B6 C14

Seminario	Serán susceptibles de avaliación na medida en que complementan o temario da materia. O peso na cualificación da materia deste item estará incluído nese 30% do item anterior (de aparecer no exame algunha cuestión relacionada coa materia temática das conferencias especializadas)	0	A3	B1 B2 B6	C1 C5 C14	D1
Obradoiro	Os traballos individuais resultantes dos Obradoiros serán avaliados e terá efecto sobre a nota final	30	A3	B1 B2 B6	C1 C5 C14	D1
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame final da materia constará de dúas partes autónomas, unha teórica e unha práctica, cada unha das que terá que ser aprobada individualmente	40	A3	B1 B2 B6	C1 C5 C14	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Pódese observar que a avaliación na materia ten carácter continuado; as diferentes cualificacións irán sumándose na porcentaxe que corresponda para dar lugar á cualificación final. No caso da avaliación única, haberá unha proba no día sinalado para elo no calendario da Facultade, que consistirá nun exame teórico práctico: dúas preguntas teóricas e un comentario de texto, con valor de 40% e 60% respectivamente da cualificación, aínda que haberá que aprobar independentemente cada parte para poder superar o exame).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castro, Rosalía de, **Carta a Eduarda**, 1865

Castro, Rosalía de, **Introducción a La hija del mar**, 1859

Fariña Busto, María Jesús, **Literatura y feminismo. Acerca del canon y otras reflexiones**, <https://doi.org/10.5944/rei.vol.4.2016.17479>, Revista de Escritoras Ibéricas, 4 (2016), pp. 9-41, 2016

Luna, Lola, **Leyendo como una mujer la imagen de la Mujer**, pp.11-27, Anthropros, 1996

Peri Rossi, Cristina, **Escribir como transgresión**, <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2226923>, Lectora, 1 (1995), pp. 3-5., 1995

Harold Bloom, 1995., **Elegía al canon, prólogo de El canon occidental**, Barcelona, Anagrama, 1995

Iris M. Zavala., **Las siete plagas y sus paradojas**, Quimera, 203, pp. 58-62., 2001

Sylvia Molloy, **Sentido de ausencias**, Revista Iberoamericana, 1985, pp. 483-488, 1985

Neus Carbonell y Meri Torras (eds.), **Feminismos literarios**, Madrid: ArcoLibros, 1999

Marina Fé (eda.), **Otramente: lectura y escritura feministas**, Fondo de cultura económica,

Joana Masó (eda.), **Escrituras de la sexualidad**, Barcelona: Icaria, 2008

Beatriz Suárez Briones (eda.), **Escribir en femenino: poéticas y políticas**, Barcelona: Icaria, 2002

Bibliografía Complementaria

Iris M. Zavala, "Las siete plagas y sus paradojas" (II), Quimera, 204, pp. 52-59, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ámbitos literarios hispánicos/V01G430V01202

Humanidades dixitais e crítica literaria/V01G430V01702

Humanidades dixitais e literatura en lingua española/V01G430V01701

Literatura galega en novos formatos/V01G430V01703

Tradición clásica e modernidade creadora I/V01G430V01312

Tradición clásica e modernidade creadora II/V01G430V01316

DATOS IDENTIFICATIVOS**Humanidades dixitais e literatura en lingua española**

Materia	Humanidades dixitais e literatura en lingua española			
Código	V01G430V01701			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio Luna Selles, Carmen			
Correo-e	achas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	introdución ao estudo das humanidades dixitais: historia, carácter interdisciplinar e ámbitos de aplicación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.			
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Examinar os coñecementos e o ámbito de aplicación profesional de humanista dixital relacionado de maneira especial coa literatura en lingua española.	A5	B3 B9	C2 C7 C11	
Manexar a instrumental dixital para o estudo e investigación das literaturas en lingua española.	A1	B3 B9	C2 C7 C11	D3
Avaliar críticamente as achegas de diferentes portais, recolectores e outras fontes de información.	A1 A5	B2 B3 B9	C2 C7 C11	D3
Aplicar practicamente as ferramentas precisas no ámbito da filoloxía dixital.		B3	C2 C7 C11	D3

Contidos

Tema			
1. Introducción ao estudo das humanidades dixitais.	1.1. Definición	1.2. Historia	

2. Clasificación	2.1. Bibliotecas dixitais 2.2. Repertorios 2.3. Bases de datos dixitais
3. Principais portais	3.1. Portais 3.2. Recolectores 3.3. Metabuscadores
4. Seminario de humanidades dixitais e literatura hispanoamericana	4.1. Principais exemplos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	8	26
Eventos científicos	4	10	14
Actividades introdutorias	4	0	4
Seminario	18	12	30
Debate	4	4	8
Traballo	0	30	30
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Presentación	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentarase ao alumnado cada un dos temas de forma organizada, proporcionando a bibliografía precisa. Para cada tema entregarase, a través de Moovi, o desenvolvemento dos capítulos e capítulos, así como a información relativa ao contido das clases presenciais.
Eventos científicos	Está prevista a presenza de polo menos dous conferenciantes, de quen o alumnado recibirá información previa. Estas dúas sesións orixinarán a realización dun pequeno traballo, de acordo coas condicións (tema, formato e prazo de entrega) que serán expostas nos primeiros días de clase.
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial están previstas sesións informativas para aclarar ao alumnado a metodoloxía relativa á materia: tarefas, traballos e sistema de avaliación.
Seminario	Nas sesións dedicadas ao seminario exporase tanto a aplicación práctica correspondente á docencia presencial como a exposición dos traballos obrigatorios para superar a materia.
Debate	Todas as exposicións estarán obrigatoriamente seguidas por unha sesión de debate en que o alumnado que expuxo o seu traballo haberá de fomentar, como parte importante da súa tarefa, o diálogo e a confrontación de diferentes perspectivas.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Traballo	Na realización dos traballos o alumnado contará coa atención personalizada por parte dos docentes, tanto nas sesións prácticas na aula como en horario de titorías, previa cita, ben sexa no despacho físico ou virtual.
Presentación	Parte importante da consecución de resultados recaerá na presentación, tanto escrita como oral, do traballo, polo que o alumnado recibirá atención personalizada por parte dos docentes, en cita concertada.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Eventos científicos	Están planificadas polo menos dúas conferencias que haberán de orixinar a realización dun resumo valorativo e crítico por parte do alumnado.	20	A5 B2 C7 B9 C11
Debate	Nas sesións de debate valorarase tanto a capacidade para suscitálo (tras a exposición do traballo) como a participación por parte dos e as asistentes.	10	A1 B2 C7 A5 B9

Traballo	<p>Todo o alumnado deberá de realizar dous traballos, un para cada un dos profesores da materia, de forma obrigatoria:</p> <p>1) un traballo de acordo co tema e as características que se acordarán nas sesións introductorias co profesor Antonio Chas Aguión.</p> <p>2) un traballo relativo ao tema final (seminario de literatura en lingua española), de acordo coas directrices que lle encargará a profesora Carmen Luna Sellés.</p> <p>A cualificación desta parte acharase da media de ambos os traballos.</p>	40	A1 A5	B2 B3 B9	C2 C7 C11	D3
Exame de preguntas obxectivas	A metade de cuadrimestre realizarase un exame relativo aos dous primeiros temas, con preguntas breves de rápida resposta.	20	A1 A5	B2 B9	C2 C11	D3
Presentación	Será materia de avaliación a presentación tanto formal como oral dos traballos encargados.	10	A1 A5	B2 B9	C2 C7	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na primeira convocatoria de actas o alumnado poderá decidir si segue a avaliación continua (e se aplicará a porcentaxe para cada proba arriba consignado) ou única; neste caso habrá de realizar un exame que contará o 100% da calificación. Quen teña que acudir á segunda oportunidade ou posteriores será avaliado cunha única proba, que equivaldrá ao 100% da calificación, na data fixada oficialmente pola Xunta de Facultade. Lémbrese a importancia para todas as probas da corrección lingüística na expresión oral e escrita. Así mesmo, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba levará a ser calificado cun 0. Alegar descoñecemento do que supón o plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GONZÁLEZ, D. y H. GARCÍA SABELL, **Humanidades digitales. Una mirada hacia la Edad Media**, Berlín, De Gruyter, 2019

GALINA RUSELL, I. y otros, **Humanidades digitales: lengua, texto, patrimonio y datos**, México, Bonilla Artigas, 2019

GALINA RUSELL, I. y otros, **Humanidades digitales : edición, literatura y arte**, México, Bonilla Artigas, 2018

VINCK, D., **Humanidades digitales: la cultura frente a las nuevas tecnologías**, Barcelona, Gedisa, 2018

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Humanidades dixitais e crítica literaria				
Materia	Humanidades dixitais e crítica literaria			
Código	V01G430V01702			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Becerra Suárez, María del Carmen			
Profesorado	Becerra Suárez, María del Carmen			
Correo-e	cbecerra@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Conocer diferentes procedimentos que mostren a conexión e relación entre creacións producidas por disciplinas estancas en el sistema académico tradicional de coñecemento en el marco de la Literatura comparada y utilizando los métodos de la crítica literaria. Profundizar en el coñecemento de los territorios de fronteira.. Evaluar las interrelaciones contraídas por las literaturas entre sí y por la literatura y otras artes			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudiantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B4	Capacidade de comunicación oral e escrita en español, galego e en outras dous linguas do ámbito europeo.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C1	Capacidade para elaborar textos críticos, de erudición ou creativos en distintos formatos no ámbito literario empregando as ferramentas e conceptos dos estudos literarios.
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer diferentes procedementos que mostren a conexión e relación entre creacións producidas por disciplinas estancas no sistema académico tradicional de coñecemento no marco da Literatura comparada e utilizando os métodos da crítica literaria.	A2 B7 C2 D1 B8 C3 C5 C14
Profundar no coñecemento dos territorios de fronteira.	A3 B2 C2 D1 B8 C14
Avaliar interrelaciónelas contraídas polas literaturas entre si e pola literatura e outras artes en contextos dixitais.	A2 B3 C2 D1 C14

Elaborar novos modelos interpretativos mediante o traspaso dos límites disciplinares. Avaliar de maneira crítica os conceptos de inter e transdisciplinariedad no contexto das Humanidades dixitais.

A2 B4 C1
B8 C11

Contidos

Tema	
Metodoloxías críticas e a súa aplicación práctica	De autoría De discurso De instancia lectora
Comparatismo: Interartisticidad e intermedialidad. Literatura, música, pintura, artes escénicas, audiovisuais e dixitais	Breve análise de casos
Un tema de estudo: a memoria como lugar da ficción. A representación da memoria no discurso artístico	Memoria e literatura Memoria e cine Memoria e música Memoria e fotografía
Aplicacións prácticas. Recursos e ferramentas dixitais para o estudo da memoria na arte	mapas, gráficos, imaxes

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	0	16
Estudo de casos	16	20	36
Traballo tutelado	10	30	40
Resolución de problemas de forma autónoma	10	48	58

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesor/a explicará en clase cada un dos temas incluídos no programa da materia
Estudo de casos	A medida que se avance na explicación dos temas do programa, os alumnos/*as deberán resolver casos prácticos nos que se enfrontarán á identificación dos trazos formais e de contido de cada texto proposto polo profesor/a, xustificalos con argumentos coherentes e debater e contrastar as conclusións alcanzadas cos seus compañeiros/*as. Requírese participación activa dos/*as estudantes.
Traballo tutelado	Os estudantes realizarán, ao longo do curso e en grupo, un traballo que exporán na aula ante os seus compañeiros. Contarán coa axuda do profesor/a.
Resolución de problemas de forma autónoma	No período comprendido entre o último día de clase e o día fixado pola Facultade para realizar o exame final, cada alumno/a entregará un traballo sobre algún aspecto, motivo, subtema ou tema do programa. Valorarase a estrutura e o desenvolvemento do tema presentado, así como a calidade e corrección na expresión escrita. O alumno/a contará coa axuda do profesor/a para a elaboración deste traballo, nas horas de tutoría.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	O estudo de casos concretos levará a cabo ao longo do curso. Cada alumno/a haberá de resolver polo menos un deses casos. Todos os alumnos/*as contarán coa guía e colaboración do profesor/a
Traballo tutelado	Os traballos de aula realizaranse ben individualmente, ben en grupo. En calquera dos dous casos contarán coa axuda do profesor/a

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Estudo de casos	Valorarase a capacidade de análise e de traballo en grupo. Valorarase a expresión oral e escrita	20	A2 A3	B2 B3 B4 B7 B8	C1 C2 C3 C5 C11	D1 C14

Traballo tutelado	Na presentación do traballo realizado por cada grupo, valorácese a capacidade de expresión oral e mesmo a posta en escena. Finalizada a presentación procederase ao debate. Valoraranse os coñecementos que poñan de relevo as respostas ás preguntas, desacordos ou dúbidas expostas.	40	A2 A3	B2 B3 B4 B7 B8	C1 C2 C3 C5 C11 C14	D1
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo escrito que cada estudante ha de entregar no tempo que vai entre o último día de clase e o día fixado para o exame final polo centro	40	A2 A3	B2 B3 B4 B7 B8	C1 C2 C3 C5 C11 C14	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles alumnos/as que non sigan a avaliación continua (asistencia polo menos ao 80% das clases) deberán realizar un exame final da materia, unha vez finalizadas as clases, nas datas sinaladas polo decanato, tanto na primeira convocatoria (maio) como na segunda (xuño/ xullo).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Bozal, Valeriano, **Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas I y II**, Madrid: Visor, 1996

Bordwell, David y Thompson, Kristin, **El arte cinematográfico: una introducción**, Barcelona: Paidós, 1995

Pérez Bowie, José Antonio y Gil González, Antonio Jesús (eds.), **Ficciones nómadas: procesos de intermedialidad literaria y audiovisual**, Pigmalión Edypro, 2017

Sánchez Noriega, José Luis,, **Historia del cine: teoría y géneros cinematográficos, fotografía y televisión**, Madrid: Alianza Editorial, 2002

Villanueva, Darío, **Imágenes de la ciudad: poesía y cine de Whitman a Lorca**, Madrid: Cátedra, 2015

MacCloud, Scott, **Entender el cómic: El arte invisible**, Astiberri, 2016

García Barrientos, José Luis, **Cómo se analiza una obra de teatro. Ensayo de método**, Madrid: Síntesis, 2017

Kowzan, Tadeusz, **El signo en el teatro**, Madrid: Arco libros, 1997

Villanueva, Darío, **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Madrid: Mare Nostrum, 2006

Reis, Carlos y Lopes, Ana Cristina, **Diccionario de narratología**, 2ª, Almar, 2002

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Tradición clásica e modernidade creadora I/V01G430V01312

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

O canon literario/V01G430V01317

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura: Pensar a literatura/V01G430V01120

DATOS IDENTIFICATIVOS**Literatura galega en novos formatos**

Materia	Literatura galega en novos formatos			
Código	V01G430V01703			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Profesorado	Dacosta Pérez, Fernando Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Correo-e	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	A irrupción das novas tecnoloxías e a fusión entre diferentes modos de expresión conducen a literatura a territorio limítrofes onde se confonde con outras artes: plásticas, musicais, escénicas... Nesta materia trátase de encontrar acomodo teórico e erudito a unha produción inxente e en rápida progresión e desenvolvemento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C2	Capacidade para aplicar os métodos de crítica textual á edición dixital de textos literarios para a produción de textos críticos adecuados ao público ao que van dirixidos.
C3	Coñecemento da evolución das formas, medios e xéneros da creación literaria nas literaturas do grao.
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.
C14	Capacidade para analizar, sintetizar e interpretar un texto en calquera formato con independencia da súa natureza lingüística ou literaria.
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar obras realizadas en diferentes medios e formatos.	A3	B2	C2	D1
	A4	B3	C3	D2
	A5	B5	C5	
		B8	C7	
		C14		
Nomear obras e autoras e autores que utilizaron diferentes formatos e medios na Literatura Galega	A3	B2	C2	D1
	A4	B3	C3	D2
	A5	B5	C5	
		B8	C7	
			C14	

Recoñecer conceptos como medio, formato, transmedialidad ou intermedialidad.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Distinguir a variedade de formatos existentes nos que se crea literatura galega.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1
Discutir cuestións de carácter teórico que se presentan tras o contacto con estas obras (xénero, clasificación de autores/as, os límites da literatura[]).	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Desenvolver unha linguaxe especializada e ferramentas para a interpretación destas obras.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Integrar coñecementos adquiridos noutras materias do ámbito literario e artístico.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Contrastar a recepción destas obras con respecto á literatura canónica galega por parte da sociedade.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Valorar a adquisición dunha sensibilidade artística e interdisciplinaria para a interpretación de obras literarias en novos formatos.	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2

Contidos

Tema	
Introdución.	Reflexión sobre conceptos de medio ou formato ☐ · Aprendizaxe de conceptos como intermedialidade e transmedialidade. ☐ · Debate sobre o concepto de literatura na actualidade.
Literatura na música	· A importancia da oralidade na literatura ☐ · Das cantigas medievais á actualidade ☐ · As protestas da canción e a poesía cantada durante a Ditadura: o caso de Voces Ceibes ☐ Os casos de Amancio Prada e Luís Emilio Batallán ☐ · Casos de Sés e Cintaadhesiva ☐ · Slam Poetry, festivais de poesía e loitas de galos no rap.
A literatura nos medios audiovisuais. A poesía do cine e o cine na poesía.	· Videopoésía: dende o documental Versogramas ata a análise de diferentes videopoemas (Celia Parra, Iolanda Castaño, Chus Pato, Antón Reixa...) ☐ · Literatura e cine: o caso d' A Esmorga ☐ Outros exemplos de cinema galego baseado en obras literarias. ☐ Corpo Aberto de Ánxeles Huertas baseado en Arraianos de X. L. Méndez Ferrín. E o documental Arraianos de Eloi Sanciso. ☐ A linguaxe das bolboretas de José Luís Huerta sobre contos do libro Que me queres, amor, de M. Rivas. ☐ Trece badaladas de Xavier Villaverde sobre a telenovela homónima de Suso de Toro. ☐ O lapis do carpinteiro de Antón Reixa sobre a novela homónima de M. Rivas. ☐ Nación de Margarita Ledo Andión
Literatura no teatro/danza	Concepto e historial de performance. Análise de casos performativos destacados. De Rompente a Rosalía Fernández Rial ☐ · Lembranzas dun rapaz: do texto á acción ☐ · Análise de casos de poesía experimental con danza

A literatura nas artes plásticas	O concepto de ecfrase e casos paradigmáticos na Literatura Gallega ☐ · Das Cousas de Castelao ao cómic actual. El Comic Poetry de Iolanda Castaño (2018) ☐ · Caligramas, colaxe e poesía gráfica de Antón Risco ☐ · Fotopoesía (Xela Arias...) ☐ · A poesía obxecual e o libro de artista de Pepe Cáccamo e Baldo Ramos ☐ · Poesía e graffiti
A literatura no mundo dixital	☐ · Blogs literarios ☐ · Literatura en redes sociais ☐ · Literatura e canles de vídeo en liña (Hocus Pocus, Aquel#e...)
Novos formatos na literatura infantil e xuvenil galega:	Literatura na música: colección Sonárbore de Galaxia. Literatura nos medios audiovisuais: películas OQO. Literatura nas artes plásticas: o libro obxecto (libro acordeón, pop-up, libro perforado...)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	52	88
Debate	16	28	44
Resolución de problemas de forma autónoma	0	18	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Cada semana, o docente introducirá o tema e o libro ou libros, xunto cos correspondentes nos novos formatos, que se será obxecto do debate posterior, na seguintes sesións desa semana ou mes.
Debate	A lectura de cada unha das obras do programa será seguida por un debate entre todos os participantes, tanto docentes como discentes.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado deberá realizar exercicios de comentario e disertación sobre artigos e obras complementarias, en función do propio desenvolvemento da docencia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A cargo do docente.
Debate	A cargo de discentes e docentes e, eventualmente, persoas invitadas en función do tema a tratar.
Resolución de problemas de forma autónoma	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Haberá unha proba a final de curso sobre a materia impartida ao longo da docencia.	40	A3 A4 A5	B2 B3 B5	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Debate	Terase especial conta da asistencia e participación.	40	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado deberá realizar exercicios de comentario e disertación sobre artigos e obras complementarias, en función do propio desenvolvemento da docencia.	20	A3 A4 A5	B2 B3 B5 B8	C2 C3 C5 C7 C14	D1 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

No caso do alumnado que se presente a convocatoria única, tanto en primeira como en segunda convocatoria, haberá un exame dividido en dúas partes. Unha primeira, de comprobación de lecturas, e unha segunda, de contidos teóricos e

interpretativos, tanto sobre aspectos xerais do programa como sobre asuntos particulares de cada unha das obras lidas e autorías comentadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

David Lagmanovich, **EL MICRORRELATO: TEORÍA E HISTORIA**, MENOSCUARTO, 2006

Carmen Peña Ardid, **Literatura y cine : una aproximación comparativa**, Cátedra, 1992

Jorge Coli, Marisa Lajolo, J. Jota de Moraes, **O que é Arte, Literatura, Música?**, Círculo de libros, 1990

Magda Polo Pujadas, **EL LIBRO COMO OBRA DE ARTE Y COMO DOCUMENTO ESPECIAL**, 1697-7904, Anales de Documentación, 2011

Marina Ríos, **Literatura y performance: hacia una literatura de acción**, 2014

Taylor, Diana; Marcela, Fuentes (Comps), **Estudios avanzados de Performance**, Fondo de cultura económica, 2011

Speranza, Graciela, **Fuera de campo. Literatura y arte argentinos después de Duchamp**, Anagrama, 2006

Eduardo Blanco Amor, **A Esmorga**, Galaxia,

Xosé Luís Méndez Ferrín, **Arraianos**, Xerais,

Manuel Rivas, **Que me queres, amor?**, Xerais,

Suso de Toro, **Trece Badaladas**, Xerais,

Manuel Rivas, **O lápiz do carpinteiro**, Xerais,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Humanidades dixitais e crítica literaria/V01G430V01702

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

A construción do relato da modernidade: A narrativa galega/V01G430V01308

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura: Pensar a literatura/V01G430V01120

DATOS IDENTIFICATIVOS**Galego estándar: Aplicacións profesionais no mundo dixital**

Materia	Galego estándar: Aplicacións profesionais no mundo dixital			
Código	V01G430V01704			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale OP	Curso 3	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Esta materia pretende axudar a identificar diferentes saídas profesionais relacionadas coa lingua galega, dar a coñecer de primeira man algúns deses ámbitos profesionais concretos, así como aplicar nos distintos campos laborais o aprendido sobre a lingua galega.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudiantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B3	Capacidade no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.			
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.			
C7	Capacidade para aplicar os recursos dixitais á produción, corrección, edición e análise dos discursos tanto escritos como orais.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar os usos profesionais da lingua galega.	A2			
Valorar as posibilidades que a lingua galega ofrece para a inserción laboral.	A2 B2			
Aplicar e integrar os coñecementos aprendidos sobre lingua galega en diferentes ámbitos profesionais.	A2 B2 C6 D1 B3 C7 D3			
Avaliar as necesidades de diferentes campos laborais relacionados coa lingua galega e saber como responder o máis satisfactoriamente posible a elas.	A2 C6 D1 C7 D3			

Contidos

Tema				
1. A lingua galega e os seus usos profesionais	1.1. O galego e o mundo do ensino (necesidades educativas especiais, lectorados de galego etc.) 1.2. Preparación de oposicións** /probas de acceso			
2. Medios de comunicación escritos e audiovisuais	2.1. O asesoramento lingüístico 2.2. Outros labores			
3. Editoriais e novos formatos dixitais	3.1. Produción editorial 3.2. O galego na rede			
4. O galego noutros campos profesionais	4.1. Asesoramento no mundo comercial, institucional... 4.2. Traslado (inter)lingüístico e refalado 4.3. Outros			

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Prácticas con apoio das TIC	21	16	37
Saídas de estudo	6	10	16
Actividades introdutorias	2	0	2
Proxecto	12	35	47
Observación sistemática	1	0	1
Traballo	10	37	47

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	A partir dos diferentes contidos que se vaian tratando, o estudantado irá realizando prácticas específicas para cada un deses ámbitos (daráselle prioridade ó emprego das TIC). Prácticas que haberá que ir subindo regularmente á plataforma Moovi.
Saídas de estudo	Trátase de actividades que perseguen a aplicación de coñecementos, preferentemente, nun espazo externo. Deste xeito o estudantado poderá coñecer, in situ, como se realiza a práctica profesional, alén de que tamén poderá interactuar cos/as profesionais de cada ámbito visitado. Realizarase un pequeno informe despois da actividade (que se subirá a Moovi).
Actividades introdutorias	Son as explicacións e actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer a estrutura, obxectivos, avaliación e principais tarefas do curso.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Proxecto	O alumnado levará a cabo, en colaboración con estudantado de Linguas Estranxeiras e mais da Universidade de Leiden, un International Virtual Collaboration Project, que consistirá na elaboración dun vídeo (Knowledge Clip) que recollerá un labor de revisión de bibliografía e sistematización de datos recollidos a través de entrevistas. Tamén se redactará e entregará un breve deseño do proxecto. Este proxecto contará coa guía constante das persoas docentes implicadas.
Traballo	Ó longo do curso iranse proporcionando diferentes indicacións para desenvolver o traballo. Todas as consultas relacionadas coa súa elaboración atenderanse tanto na aula coma nas titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas con apoio das TIC	Durante o cuadrimestre iranse desenvolvendo diferentes actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites temporais que se indiquen.	25	A2 B2 C6 D3 B3 C7
Saídas de estudo	Ó longo do curso realizaranse, sempre que sexa posible, diferentes saídas a contornas profesionais concretas (editorial, medios de comunicación, servizos de normalización...); se non fose posible, serán os/as profesionais quen veñan á aula da FFT asignada a esta materia.	10	A2 B2 B3
Proxecto	O estudantado participará, en colaboración con alumnado da Universidade de Leiden e de Linguas Estranxeiras, no proxecto Virtual International Collaboration Project. O proxecto, colaborativo, será guiado e explicado minuciosamente polo profesorado. O resultado final será un breve deseño do proxecto e un vídeo clip conxunto.	30	A2 B3 C6 D1 C7 D3
Observación sistemática	Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas aulas.	5	C6 D1 C7 D3
Traballo	O traballo, preferentemente individual, é obrigatorio e a data límite de entrega coincidirá coa data oficial do exame na FFT (en cada unha das dúas edicións das actas). Poderase realizar unha pequena presentación (aínda que non estea concluído), seguindo as indicacións que se proporcionen. Centrarase, sempre dende unha vertente práctica, nalgún dos grandes eidos temáticos que se desenvolvan durante o curso.	30	A2 B3 C6 D1 C7 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Por defecto, enténdese que o estudantado opta por un sistema de avaliación continua; se non fose así, deberá comunicar nas dúas primeiras semanas do curso a súa intención de se presentar á avaliación única.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar independentemente proxecto, traballo, prácticas e saídas de estudo. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Aquelas probas que non se superen na primeira edición das actas (xaneiro) poderanse recuperar na segunda edición (xuño/xullo), co límite de entrega situado na data fixada pola FFT para o

exame. Se por causa xustificada algún/ha estudante non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que propondrá outras accións compensatorias.

-Avaliación única (admitida pola Universidade de Vigo): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (xaneiro e xuño/xullo), a través dun exame final escrito [40%] e doutro exame oral [20%] sobre todos os contidos teórico-prácticos da materia, que se realizarán nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial, e mais de un traballo (segundo as indicacións que se fornezan) [40%]. Cómpre superar tanto os exames coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte.

Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto. A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. e X. Xove, **Gramática da lingua galega**, Galaxia, 2002

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega**, 2, A Nosa Terra, 2002-2006

Bibliografía Complementaria

García Gondar, F. (dir.), **BILEGA. Bibliografía informatizada da lingua galega (versión 3.2)**,

<https://www.cirp.es/bdo/bdo-bilega3.html>, CRPIH, 2022

Túñez López, M., **Perfís dos profesionais da información e a súa relación coa lingua**, ISBN 978-84-96530-51-5, CCG, 2007: 135-146

Recomendacións

Outros comentarios

Para poder seguir esta materia precísase ter un coñecemento elevado do galego, polo menos un B2. Sería desexable ter cursado a materia de Gramática práctica galega de 2º curso.

Ó longo do curso iranse fornecendo outras referencias bibliográficas específicas alén das recollidas nas fontes de información.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introdución á lingua latina**

Materia	Introdución á lingua latina			
Código	V01G430V01705			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Ledo Lemos, Francisco José			
Profesorado	Ledo Lemos, Francisco José			
Correo-e	ledolemos@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Introdución á lingua latina xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.			
B6	Capacidade de apreciar outras culturas e competencia para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural.			
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
C4	Coñecemento da periodización e sistematización dos movementos literarios e capacidade para distinguir e clasificar as obras dentro deses períodos e movementos.			
C5	Comprensión e coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria e da teoría e crítica literaria para ter unha visión fundamentada e crítica da creación literaria.			
D2	Capacidade para comunicarse por oral e por escrito en lingua galega.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Recoñecer e comentar a estrutura sintáctica dun texto en latín e as súas peculiaridades fonéticas, morfolóxicas ou léxicas.	A1 A2 A5	B5 B6 B9	C4 C5	D2
Percibir a continuidade e a innovación respecto á lingua orixinaria que presentan as linguas romances nos diferentes aspectos do léxico, a fonética e a gramática.	A1 A2 A5	B5 B6 B9	C4 C5	
Situar no seu contexto cronolóxico e cultural os principais autores e obras das literaturas grecolatinas.	A1 A2 A5	B5 B6 B9	C4	D2

Contidos

Tema				
O contexto histórico do latín.	Do indoeuropeo ó latín. Do latín ás linguas románicas			
A gramática Latina	fonética morfoloxía sintaxe			

Vocabulario.	Verbos Substantivos Adxectivos Adverbios
Tradución de textos.	Textos adaptados Textos orixinais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	17	0	17
Resolución de problemas de forma autónoma	0	98	98
Seminario	21	0	21
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	0	10
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicacións teóricas estruturadas, a cargo do profesor, dirixidas ó conxunto dos alumnos. Os alumnos poden plantexar preguntas ou suxestións.
Resolución de problemas de forma autónoma	Estudar materiais didácticos. Ler obras literarias. Ler bibliografía especializada. Facer traducións. Facer consultas ó profesor. Buscar materiais nunha biblioteca. Buscar materiais en Internet. O traballo persoal dos alumnos ten como complemento e guía unha páxina en "Moovi". Nela, os alumnos poden encontrar o seguinte: 1) Material teórico e práctico para estudar e practicar todos os aspectos tratados nas clases: 1a - Apuntamentos teóricos e cadros sobre todas as cuestións gramaticais. 1b - Vocabularios e exercicios para facer por escrito. 1c - Exercicios para facer no ordenador. 2) Cuestionarios de autoevaluación. 3) Unha "bitácora" na que se irá indicando, semana a semana, qué se explicou e traballou nas clases, qué se recomenda estudar, ler e practicar para esa semana, e qué material (con hipervínculos ós contidos da bitácora) se debe utilizar.
Seminario	Posta en común das lecturas ou das traducións. O alumnado deberá participar activamente, presentando as conclusións do seu traballo e discutindo as dos compañeiros.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Os alumnos recibirán indicacións concretas e personalizadas do profesor respecto ás súas intervencións.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.
Exame de preguntas de desenvolvemento	Cada alumno recibirá un informe sobre os resultados, con indicación dos aspectos que debe mellorar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Seminario	Exercicios e traducións realizados nas clases.	45	A1 A2	B5 B6 B9	C4 C5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas pasaranse "tests" dos coñecementos gramaticais	20	A1 A2 A5	B5 B9	C4 C5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tradución e comentario (lingüístico e histórico) de textos latinos.	35		B5 B6 B9	C4 C5 D2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá unha proba de conxunto, tanto en maio-xuño como en xullo, nas datas que recolla o calendario oficial da facultade. Esta proba constará de diferentes partes, de xeito que servirá tanto para os alumnos que desexen examinarse de toda a materia en proba única, como para aqueles que, mediante avaliación continua, teñan xa superada algunha ou algunhas das partes da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ørberg, Hans H., **Lingua Latina: Familia Romana,**

Bibliografía Complementaria

Ørberg, Hans H., **Lingua Latina: Roma Aeterna,**

Recomendacións

Outros comentarios

Os alumnos "Erasmus" que queiran cursar esta materia, deben ter un nivel de comprensión e expresión equivalente ó dun nativo culto (C2), polo menos nunha das linguas vehiculares (sexa o galego, sexa o castelán).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Seminario de lingüística aplicada: Desafíos actuais no estudo da linguaxe e as linguas**

Materia	Seminario de lingüística aplicada: Desafíos actuais no estudo da linguaxe e as linguas			
Código	V01G430V01706			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Ramallo Fernández, Fernando			
Profesorado	Ramallo Fernández, Fernando			
Correo-e	framallo@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Coñecer os fundamentos teóricos, a conceptualización e a metodoloxía da sociolingüística política			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que o estudiantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permitan acceder ao estudiantado ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.			
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento das bases teóricas, os conceptos e os métodos da lingüística política.	A2	B2
Resolución de problemas prácticos nos que a linguaxe ocupa un lugar central.	A3	B8

Contidos

Tema		
1. Fundamentos teóricos da Lingüística Política	1.1 Por que unha Lingüística Política? 1.2 Cuestións ontolóxicas, epistemolóxicas e metodolóxicas. 1.3 Breve aproximación ao sistema-mundo actual.	
2. As relacións sociais de significación	2.1 O signifiante como valor de cambio: significantes flotantes e baleiros e o escorregamento metonímico dos significados. 2.2 O proceso de «naturalización» do ideolóxico e a construción retórica da narrativa dominante (e da sociedade). 2.3 Palabras chave nas sociedades contemporáneas.	
3. Linguaxe, control e poder simbólico	3.1 A economía dos intercambios lingüísticos. 3.2 O habitus e a mercantilización das linguas. 3.3 A dominación simbólica.	
4. O "multilingüismo" como hexemonía neoliberal	4.1 A fetichización das linguas (e o seu ensino-aprendizaxe). 4.2 A racialización lingüística. 4.3 O imperialismo e os dereitos lingüísticos na diversidade liberal.	
5. Subxectividade lingüísticas	5.1 O suxeito neoliberal e resiliente. 5.2 O suxeito crítico.	
6. Por unha educación lingüística crítica	6.1 A educación lingüística e a minoría de idade. 6.2 A radical transformación cara a unha alfabetización emancipadora da linguaxe.	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminario	6	40	46
Lección maxistral	21	0	21
Resolución de problemas	12	0	12
Debate	6	6	12
Estudo de casos	4	40	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión encamiñada a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, avaliar o punto de partida e presentar a materia.
Seminario	Cada seminario está enfocado ao traballo sobre un texto específico, que permite afondar ou complementar os contidos da materia. O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva, entregar con antelación á celebración de cada debate un documento que inclúa un resumo, unha avaliación crítica e unhas preguntas para debater. En total serán tres seminarios.
Lección maxistral	Introdución conceptual aos contidos de cada un dos temas.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	
Estudo de casos	

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva dos textos propostos. Ademais, deberá entregar con antelación á celebración de cada seminario un breve documento que inclúa un resumo, unha avaliación crítica e unhas preguntas para discutir no seminario. Para obter a máxima cualificación nesta metodoloxía é imprescindible a asistencia e a participación activa nas sesións.	25	A2 A3	B2 B8
Resolución de problemas	Valorarase especialmente a resolución creativa das prácticas e dos estudos de caso proposta, a partir dos coñecementos adquiridos nas sesións maxistras	15	A2 A3	B2 B8
Debate	Valorarase a capacidade argumentativa rigorosa, afastada do ultracrepidarianismo, dos prexuízos e da banalidade	15	A2 A3	B2 B8
Estudo de casos	Terase en conta o enfoque teórico e metodolóxico, alén das solucións achegadas nas problemáticas elixidas para os estudos de caso.	30	A2 A3	B2 B8
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado responderá por escrito, de xeito conciso e razoado, as cuestións que se lle expoñan no exame.	15	A2 A3	B2 B8

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

1.1. Avaliación continua

Na avaliación continua, a nota final calcularase a partir da media das notas obtidas nas metodoloxías de avaliación. As probas non realizadas contarán coma un cero. A nota media mínima para aprobar a materia é de 5.

O **exame** terá lugar na data oficial aprobada pola Xunta de Facultade para a primeira edición das actas.

O alumnado que non consiga superar a materia nesta primeira edición das actas, será avaliado na segunda edición das actas mediante un exame único baseado en todos os contidos da materia.

Todas as probas cualificaranse tendo en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística e o seu rigor académico.

É responsabilidade do alumnado facer un seguimento da materia a través de Moovi e estar ao tanto das datas de realización das probas.

1.2. Avaliación única

Excepcionalmente, haberá unha modalidade de **avaliación única** na primeira edición de actas, só para aquelas/es estudantes que por motivos xustificadas non poidan facer un seguimento regular da materia. Neste caso, a/o alumna/o deberá comunicarllo á profesora argumentadamente ao comezo do cuadrimestre (nas dúas primeiras semanas de clase). O alumnado avaliado mediante o sistema de avaliación continua non se poderá acoller en ningún caso á modalidade de avaliación única.

A avaliación constará dun exame global baseado nos contidos da materia e cuxa nota constituirá o 100 % da cualificación final. A nota mínima para aprobar este exame será de 5. Este exame terá lugar despois do período de docencia, na data oficial aprobada pola Xunta de Facultade.

A escolla desta opción en ningún caso supón a perda do dereito a asistir ás aulas sempre que sexa posíbel, o cal se recomenda encarecidamente. O alumnado que siga esta modalidade de avaliación será responsábel de manter un contacto continuado coa materia a través de Moovi.

2. SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

Tanto na avaliación única coma na continua, na **segunda edición de actas (xuño-xullo)** a avaliación levarase a cabo mediante un **exame único**, baseado en todos os contidos da materia e cuxa nota constituirá o 100% da cualificación final. A nota mínima para aprobar este exame será de 5. Este exame terá lugar na data oficial aprobada pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bourdieu, Pierre, **¿Qué significa hablar? Economía de los intercambios lingüísticos**, Akal, 1985

Gallardo Paúls, Beatriz, **Signos rotos. Fracturas de lenguaje en la esfera pública**, Tirant, 2022

LLopis, Rodrigo, **La batalla por el lenguaje**, Trea, 2022

Niño-Murcia, Mercedes; Zavala, Virginia e De los Heros, Susana (ed.), **Hacia una sociolingüística crítica. Desarrollos y debates**, Instituto de Estudios Peruanos, 2020

Voloshinov, Valentín, **El marxismo y la filosofía del lenguaje**, Godot, 2009

Williams, Raymond, **Palabras clave: un vocabulario de la cultura y la sociedad**, Ediciones Nueva Visión, 2003

Bibliografía Complementaria

Block, David, **Political Economy and Sociolinguistics**, Bloomsbury, 2018

Blommaert, Jan, **The Sociolinguistics of Globalization**, Cambridge, 2010

Chun, Christian W., **The Discourses of Capitalism**, Routledge, 2017

Cisneros Estupiñán, Mireya (coord.), **Gltopolítica latinoamericana: tendencia y perspectivas**, Universidad tecnológica de Pereira, 2020

Giroux, Henry A., **Pedagogy of Resistance: Against manufactured ignorance**, Bloomsbury, 2022

Heller, Monica e McElhinny, Bonnie, **Language, capitalism, colonialism: toward a critical history**, University of Toronto Press, 2017

Ish-Shalom, Piki (ed.), **Concepts at work. On the Linguistic Infrastructure of World Politics**, University of Michigan Press, 2021

Klemperer, Victor, **LTI. La lengua del Tercer Reich: apuntes de un filólogo**, Editorial Minúscula, 2001

Kramersch, Claire, **Language as Symbolic Power**, Cambridge University Press, 2021

Laclau, Ernesto, **Los fundamentos retóricos de la sociedad**, Fondo de Cultura Económica, 2014

Latouche, Serge, **Lingüística y economía política**, Rodolfo Alonso, 1975

Laval, Christian e Dardot, Pierre, **La nueva razón del mundo**, Gedisa, 2013

Leary, John Patrick, **Keywords: The new language of capitalism**, Haymarket books, 2018

Macedo, Donald; Dendrinis, Bessie e Gounari, Panayota, **Lengua, ideología y poder. La hegemonía del inglés**, Graó, 2005

Malandrino, Anna, **Migrant Languages in Education. Problems, Policies, and Politics**, Palgrave Macmillan, 2023

Martín Rojo, Luisa e Pujolar, Joan (ed.), **Claves para entender el multilingüismo contemporáneo**, Universidad de Zaragoza, 2020

O'Regan, John P., **Global English and Political Economy**, Routledge, 2021

-
- Pêcheux, Michel, **Las verdades evidentes. lingüística, semántica, filosofía**, Centro cultural de la cooperación, 2016
-
- Pennycook, Alastair, **Critical applied linguistics**, Routledge, 2021
-
- Ponzio, Augusto, **Producción lingüística e ideología social**, Alberto Corazón, 1974
-
- Ponzio, Augusto, **Linguaggio, lavoro e mercato globale**, Mimesis, 2008
-
- Ramallo, Fernando, **O cumprimento da Carta Europea para as Linguas Rexionais ou Minoritarias**, Universitat de València, 2022
-
- Rancièrre, Jacques e Bassas, Javier, **El litigio de las palabras. Diálogo sobre la política del lenguaje**, Ned ediciones, 2019
-
- Rossi-Landi, Ferruccio, **El lenguaje como trabajo y como mercado**, Monte Avila, 1972
-
- Samy Alim, H.; Rickford, John R. y Ball, Arnetta F. (ed.), **Raciolinguistics. How language shapes our ideas about race**, Oxford University Press, 2016
-
- Simpson, William, **Capital, Commodity, and English Language Teaching**, Routledge, 2023
-

Recomendacións

Outros comentarios

Nesta materia, a asistencia activa ás sesións presenciais constitúe un elemento clave na adquisición de competencias por parte do alumnado, polo que se recomenda a presenza e participación activa na aula.

Para superar a materia é necesario o traballo constante do alumnado, tanto nas sesións presenciais como nas horas de traballo persoal fóra da aula. Xa que logo, recoméndase firmemente o estudo diario da materia, así como a lectura atenta de todos os materiais proporcionados ao longo do desenvolvemento das aulas.

O alumnado deberá ter acceso a Moovi e consultar o espazo web da materia con regularidade, xa que este será o medio principal de comunicación e de entrega de materiais por parte do docente.

Recoméndase encarecidamente o uso dos recursos da biblioteca universitaria.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Asesoría lingüística e textos multimodais en español**

Materia	Asesoría lingüística e textos multimodais en español			
Código	V01G430V01707			
Titulación	Grao en Filoloxía Aplicada Galega e Española			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Profesorado	Pérez Rodríguez, María Rosa			
Correo-e	rosa@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Nesta materia atenderemos ás diferentes tarefas e traballos que se engloban na denominación xeral de "asesoría lingüística" e centrarémonos especialmente nas que incumben á redacción, avaliación, revisión, corrección e edición de textos de diferentes tipos e modalidades.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A2	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A4	Que o estudiantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B4	Capacidade de comunicación oral e escrita en español, galego e en outras dous linguas do ámbito europeo.			
B5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.			
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.			
C6	Saber crear, editar e expoñer textos orais ou escritos de distintos tipos e variedades que satisfagan as necesidades do público ao que están destinados e poder asesorar lingüisticamente na súa redacción a non especialistas.			
C10	Coñecemento da norma e o uso discursivo das linguas do grao e capacidade para aplicar de maneira crítica eses coñecementos na actividade profesional.			
C11	Capacidade para avaliar e habilidade para empregar ferramentas e recursos dixitais e presenciais para a procura e xestión de información no ámbito das linguas ou as literaturas do grao.			
D1	Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.			
D3	Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Adaptar o estilo de redacción ao medio e ao público de destino.	B4	C6	D1	
Organizar as ideas propias e alleas de maneira coherente e efectiva para a súa comunicación.	B4	C10		
Asesorar lingüística e filolóxicamente na redacción de textos a non especialistas.	A4	B5	C10	D1
Empregar as ferramentas adecuadas para cada medio e texto.	B9	C11	D3	
Aplicar as ferramentas necesarias e adecuadas para a presentación de textos de distintos tipos.		C11	D3	
Poder xustificar as decisións tomadas para a organización, redacción e corrección de textos baseándose en argumentos técnicos do ámbito da filoloxía española.	A2	C10		
	A4			

Contidos

Tema				
1. Introducción	-Asesoría lingüística. Ámbitos e contextos			
2. Elaboración e revisión de textos diversos.	-Textos divulgativos, textos técnicos e académicos. -Textos multimodais. -Presentacións orais. -Diferenzas na abordaxe dos distintos tipos de textos.			

3. O proceso de revisión e corrección.	-Corrección ortotipográfica e gramatical. -Corrección de estilo. -Revisión da adecuación dos contidos.
4. Ferramentas e recursos.	-Recursos bibliográficos (en papel e en liña). -O procesador de texto. -Fundamentos da maquetación e edición. A autoedición.
5. Revisión de traballos científicos e académicos.	-Características específicas dos traballos académicos e científicos. -Aplicación de normas técnicas (APA e outras) e académicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	8	16	24
Resolución de problemas	26	40	66
Traballo tutelado	4	12	16
Aprendizaxe colaborativa	8	20	28
Presentación	4	10	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos ou exercicios que o alumnado ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o desenvolvemento de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Traballo tutelado	Cada estudante, de maneira individual, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Aprendizaxe colaborativa	Organización da clase en pequenos grupos que deben coordinarse internamente para desenvolver e completar tarefas académicas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na resolución das actividades e exercicios que se propoñan.
Traballo tutelado	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado e guiarao na preparación do traballo tutelado.
Aprendizaxe colaborativa	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado, individualmente e en pequenos grupos, e guiarao na resolución de das tarefas grupais que se propoñan.
Probas	Descrición
Presentación	A docente, tanto presencialmente (nas sesións prácticas e nas horas de titorías) como non presencialmente (por correo electrónico), atenderá ao alumnado, en pequenos grupos, e guiarao na preparación da presentación oral.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	O alumnado debe resolver unha serie de exercicios nas condicións e prazos propostos pola docente.	20	A2 B4 C10 C11
Traballo tutelado	O alumnado debe presentar un traballo individual relacionado co contido da materia, nas condicións e prazos propostos pola docente.	30	B4 C6 D1 C10 D3
Aprendizaxe colaborativa	O alumnado, traballando en grupos reducidos, debe resolver conxuntamente unha tarefa, xustificar o uso dos recursos (incluídas as persoas) utilizados para iso e as decisións tomadas no proceso.	30	A2 B4 C6 D1 A4 B5 C10 D3 B9 C11
Presentación	O alumnado, en grupos, presentará ante a clase a tarefa conxunta.	20	A4 C6

Outros comentarios sobre a Avaliación

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

Avaliación continua

Non é necesaria a asistencia a clase para participar no sistema de avaliación continua. Con todo, recoméndase a todo o alumnado que asista a clases tanto como sexa posible. É responsabilidade do alumnado, asista ou non a clase, manterse ao día de a materia (e das novidades ou adaptacións que se produzan ao longo do curso) a través do contacto coa profesora e a plataforma MOOVI.

A avaliación estrutúrase en tres partes:

1. Resolución de exercicios (20%)
2. Traballo escrito individual (30%)
3. Traballo en grupo, que se entregará por escrito (30%) e do que se fará unha presentación oral (20%).

A información sobre as datas de entrega dos traballos e a presentación oral, así como as instrucións para abordalos, estarán dispoñibles en MOOVI.

Avaliación única

Quen opten pola avaliación única deberán superar as tres partes da avaliación na data oficial de exame fixada pola Facultade. Neste sistema, o traballo que figura na parte 3 da avaliación será individual no canto de ser en grupo.

O alumnado que opte por este sistema deberá comunicalo á docente por escrito (correo electrónico) antes do 1 de outubro. Si non se comunica nada, enténdese que opta pola avaliación continua.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

Quen non alcancen o aprobado na primeira oportunidade poderán presentarse en xuño ou xullo, na data oficial correspondente. Nesta ocasión a avaliación consistirá nun exame teórico-práctico que valerá o 100% da nota.

IMPORTANTE

Para aprobar a materia é imprescindible obter unha cualificación de polo menos 5 puntos nas partes 2 e 3 da avaliación. Se non se cumpre este requisito, aínda que a suma das partes alcance ou supere o 5 (sobre 10), o alumno ou alumna non aprobará a materia.

Nas probas de avaliación terase en conta non só a adecuación e calidade dos contidos, senón tamén a corrección lingüística e o rigor académico.

Se nalgunha proba se detecta copia ou plaxio, cualificarase cun cero.

O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia debe ter en conta que é necesario ter un nivel de español igual ou superior a C1.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cassany, Daniel, **La cocina de la escritura**, 24, Anagrama, 2018

FundéuRAE (Fundación del español urgente), **Buscador de dudas**: <https://www.fundeu.es/>,

Martínez de Sousa, José, **Ortografía y ortotipografía del español actual**, TREA, 2014

RAE, **Ortografía de la lengua española**, Espasa, 2010

RAE, **Diccionario panhispánico de dudas**: <https://www.rae.es/dpd/>,

RAE, **Diccionario de la lengua española**: <https://dle.rae.es/>,

Bibliografía Complementaria

Cassany, Daniel, **Reparar la escritura : didáctica de la corrección de lo escrito**, Graó, 1993

Fernández Romero, José Antonio, **Manual guía atípico y sinóptico para la corrección de textos (ortografía y morfosintaxis)**, Uvigo, 2012

Montolío, Estrella (coord.), **Manual de escritura académica y profesional**, Ariel, 2014

Recomendacións

Outros comentarios

O alumnado debe responsabilizarse de consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI, onde o profesorado irá pondo á súa disposición os materiais que se vaian traballando en clase.

O alumnado erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que é necesario ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.
